

A **P**ONUNT ulterius p̄fati Doctores, q̄ quidam de Clero Boemiae Papam & collegium Cardinaliū paruipendentes, ad hoc cōsentire nō uolunt, solam scripturam sacram in talibus materiis pro iudice habere uolentes, quā scripturā sacram secundum capita sua interpretant, & interpretari uolunt, interpretationem cōmunis sapientum in ecclesia non curantes, nec aduertentes scripturam sacram. Deutero. xvii. Si difficile & ambiguum iudiciū apud te esse perspexeris, inter sanguinē & sanguinē, causam & causam, leprā & nō leprā, & iudiciū itra partes tuas uideris uariare uerba. Surge, & ascende ad locum quem elegerit dñs Deus tuus, ueniesq; ad sacerdotes Leuitici generis, & ad iudicē qui fuerit illo tempore, quæ resq; ab eis, qui iudicabunt tibi iudicii ueritatem, & facies, quod cūq; dixerint, qui p̄sunt loco quem elegit dñs, & docuerint te iuxta legem eius, sequeris sententiā eorum, nec declinabis ad dextrā uel sinistram. Qui autē superbierit nolens obedire sacerdotis imperio, qui eo tempore ministrat deo tuo, & decreto iudicis, moriet̄ homo ille, & auferes malum de Israel, cūctusq; populus audiens timebit, ut nullus deinceps intumescat superbia. Constat autē cuilibet fidei Romanā ecclesiā esse locum quē elegit dñs, ubi dñs ecclesiæ totius posuit principatum, in quo summus Sacerdos, qui p̄est loco, est Papa, uerus & manifestus successor Petri. Cardinales uero sacerdotes Leuitici gñis, qui dño Papæ in executione sacerdotalis officii sunt cōiuncti, ad quos in dubiis & difficultatibus, iuxta sententiā Dei, in materia catholica et ecclesiastica est recurrendū. Vnde Hiero. in epi. ad Papā ad idē loquē dicēs. Hæc est fides Papa beatiss. quā in ecclesia catholica didicimus, quanq; semper tenuimus, in qua si quid minus perite, uel incaute aliquid positū est, emēdare cupim⁹ a te, qui Petri sedē tenes & fidē. Si autē hæc nra cōfessio Apostolat⁹ tui iudicio cōprobaſ, quicūq; me culpāre uoluerit, se imperitū uel maleuolū, uel etiā nō catholicū, sed hæreticū cōprobabit. Ista explicatio quo ad principia æstimo, q̄ p̄ncipaliter effluxit de capite Stephani Paletz, in qua nitit̄ primo Papā & Cardinales contra partē sibi cōtrariā cōcitare, dū dicit. Quidā autē de Clero Boemiae Papā & collegiū paruipēdentes, ad hoc cōsentire nolūt, ad hoc scilicet

q̄ Papa fit caput Ro. ecclesia, & Cardinales corpus, & ueri & mani
 feſti Vicarii Apoſtolorū, quo ad iſta dictū eſt. De paruipēſione tñ
 dico, q̄ quo ad eorū auaritiā, uanitatē, & mandata illicita, debet Pa
 pa cū Cardinalibus paruipēdi. Sic eñ Saluator paruipēdit ſal infa
 tuatū, quod ad nihilū ualet, niſi ut cōculceſ ab hoībus. Matth. v. &
 Lucae xiiii. addit. Neq̄ in ſterquiliniū ualet. Et Iudā ſcarioth ad tñ
 paruipēdebat, q̄ diabolū ipſum uocauit Iohañ. vi. & filiū perditio
 nis. Iohañ. xvii. Et Petrū uocauit, dū ſibi fuit cōtrarius, Sathanam.
 Matth. xvi. Poſtea contra partē noſtrā accumulatur plurima mēda
 cia ille Doctor. Primū mendaciū, q̄ ſolū ſcripturā ſacrā in talibus
 materiis pro iudice habere uolum⁹. In quo dicto aſſerit, q̄ nec deū
 nec Apoſtolos, nec ſanctos Doctores, nec uniuersalē eccleſiā habe
 re uellemus pro iudice. Traxit autē iſtud mendaciū ex quadā colla
 tione, quā fecimus inuicē, ubi dictū erat, q̄ ſcripturā pro ſuis dictis
 oſtēderet, & ex illo q̄ ipſis aduerſariis nolimus cōſentire. Hoc tñ
 debet ſcire Doctor, q̄ nec ſibi, nec oīb⁹ ſibi adharētib⁹, uolum⁹ in
 fidei cōſentire materia, nō de q̄to ſe fundauerit in ſcriptura uel ra
 tiōe, reuelationē autē ab eis nō expeſto, q̄ fiat eis, ut aliter q̄ ſcriptu
 ra docuit, ſentiam⁹. Scđm mēdaciū, quod nr̄a parti attribuit, eſt, q̄
 ſcripturā ſacrā ſcđm capita nr̄a iterptamur, hoc ē, ut ip̄e ptēdit cū
 aliis Doctorib⁹, q̄ ſcđm nr̄m cōceptū erroneū, uel uolūtate ſcriptu
 rā ſacrā exponim⁹, in quo ip̄onit nobis p̄ſumptionē de itelligētia,
 & hareſim, ſed mēdaciter, quia nō intēdim⁹ cū Dei auxilio aliter
 ſcripturā exponere, quā Spūs ſanct⁹ flagitat, & quā ſancti Doctores
 exponūt, qb⁹ dedit S. Spūs itelleſtū. Et uellē q̄ ille doctor cū ſuis oī
 b⁹ collegis oſtēderet, quā ſcripturā nos male exponim⁹. Vñ magis
 eſt ſuſpeſt⁹ de mēdacio, cū addit, & iterptari uolūt, q̄a ſi nō eſt cog
 nitor cordiū, quō audet dicere, q̄ nos ſcripturā aliter uolum⁹ expo
 nere q̄ debem⁹. Sed ſtomachaſ ex illo, q̄ ad ſuū libitū cū ſuo colle
 ga Stanislao nō ſtam⁹, q̄ ſe reputāt cū adharētib⁹ ſuis Doctorib⁹
 in eccleſia ſapientes. Et eo magis ſunt ſuſpeſti de mendacio, q̄ nō
 ſunt auſi ponere, q̄ nos interpretationem ſanctorum Doctorum
 non curamus. Sed conſumatam mendacium addunt, dicentes,
 nec aduertentes ſcripturam ſacram Deuteron. xvii. Si difficile &c.

Obedire
prelato
C

Pro isto debent scire isti doctores, p̄ aduertimus istam scripturā sacram, & concedimus eam esse uerum Dei uerbū, nostram sententiam, quod cōfirmat. Nam dicit sedulus scripturæ expositor Nicolaus de Lyra super allegato textu. Sententia nullius hoīs cuiuscūq; sit auctoritatis tenenda est, si cōtineat manifeste falsitatem seu errorem, & hoc patet per hoc quod promittit in textu, Iudicabunt tibi iudicii ueritatē, Post subdit, & docuerunt te iuxta legem eius. Ex quo patet, q̄ si dicant falsum uel declinent a lege dei manifeste, nō sunt audiendi. Hæc Lyra. Ad cuius confirmationem accedit id uerbum Dñi Exo. xxiii. Non sequeris turbam ad faciendū malum, nec in iudicio plurimorū acquiesces, ut a uero deuias. Super quo ipse Lyra dicit, q̄ in hebræo habet. Non declinabis post Rabim. i. Magistros uel magnos ad peccandum. Et infra. Quia sicut non est declinandum a ueritate propter maiorem partem iudicantiū ibi declinantem, ita declinandum non est propter illos, qui sunt maioris auctoritatis in iudicando. Hæc Lyra. Ecce isti expositori quo ad istam sententiam plus confido q̄ oībus p̄fatis Doctoribus. Nā ipse pertinēter ex scriptura elicit Primo, q̄ nullius hoīs sentētia, cuiuscūq; sit auctoritatis, & sic nec Papæ est tenenda, si contineat manifeste falsitatem uel errorē. Pro certo uidef̄ mihi, p̄ istud sanctū dictum Paletz cum Stanislao præ timore Papæ & cardinalium nō auderent publice confiteri. Secundo elicit, q̄ lex Dei est mensura, iuxta quam & non aliter debent singuli iudices, & p̄sertim ecclesiastici iudicare. Nam illa ostēdit, q̄ debeat accipi ueritas, unde dicit, quod patet per hoc Iudicabūt tibi iudicii ueritatem. & post sequitur, & docuerunt te iuxta legem eius. O Doctores, cur hāc scripturā nō tenetis? quæsitum est a uobis, & petitum propter deum publice in conuocatione uniuersitatis, ut iudicaretis ueritatem secundum legem Dei, an Bulla de erectiōe crucis, obligat de bonis a Deo collatis uniuersitatis scholares, dare subsidia Papæ contra Ladislaum & cōtra suos complices sub p̄cepto. Et respondetis, q̄ nō uultis eos informare, nec Bullas Papæ iudicare uel interpretari. Sed in angulis scripsistis aliter, & p̄ferim audiui Paletz dicētem de articulis, qui erant sibi p̄sentati a legatis Papæ, q̄ continerent manifestos erro-

res, manu palpabiles, qui tñ articuli erāt de Bulla extracti, & ab ip̄is legatis tñ q̄ primis Cōmissariis auctoritate ipsius Papæ ad promulgandum ip̄is p̄dicatoribus p̄sentati. Vnde ut audiui p̄dicator Magister Briccius in collegio eorū Magistris dixerat, q̄ potius uellet mori q̄ eos pronunciare, sed retrocedente Paletz cum aliis, Bricci⁹ retrocessit, terruerāt em̄ eos dñi regis litera, quas Legati in subsidium habuerunt. Tertio elicit Lyra ex p̄dicta scriptura dñi. Quod si iudices dicant falsum, uel declinent a lege Dei manifeste, nō sunt audiendi, quia dicit Deus, ut adduxi. Non sequeris turbam ad faciendum malum, nec in iudicio plurimorū acquiesces sententiæ, ut a uero deuias. Quomodo ergo nos contra istud mandatū dei sanctissimum, debuimus sequi turbam, quā Doctores congregati duxerunt ad pretorium, ut quos non possunt scriptura uel rōne uincere, opprimerent terrore. Pontifices, scribæ, & pharisei non audebāt introire in p̄torium accusantes I E S V M, ut non contaminarēt. Isti aut̄ lætanter congregatis scribis & phariseis & senioribus populi, introierunt, & unus ex illis qui Paletz dicit, oībus audientibus legit. Si difficile, & infra. Qui aut̄ superbierit nolens obedire decreto iudicis, moriet̄ hō ille. Iste nō timuit irregularitatē incidere, si fuisset cum Iudæis in accusatione Christi, forte dixisset. Sanguis eius super nos & super filios nostros, quia nos legem habemus, & secundum legē debet mori. Vnde nō excusat̄ Pilatus, quia audiuit summum Pōtificē cum Magistratibus, Scribis & senioribus populi, quā dicit Deus. Nō sequeris tur. ad fac. ma. &c. Vbi Lyra in hebræo dicit. Nō declinabis post Rabim. i. Magistros uel magnos ad peccandum, quales magni & magistri fuerunt in p̄torio, multa cōdemnantes & statuentes, q̄ usq; hodie nō ostenderunt pro suo libito fore cōdemnanda. Et iuxta intentionem Doctorū in scriptura allegata, possent aliqui iudaizare dicētes, q̄ Caiphæ summi sacerdotis uel Annæ imperio, q̄ni in loco sancto quem elegit Dñs tunc p̄fuit, & decreto Pilati iudicis Christus I E S V S iuste fuisset cōdemnatus, cōtra illud A. ct. x. ubi dicit Paulus Apostolus. Qui habitabant Ierusalem, & principes eius hunc ignorantes, & uoces prophetarū, q̄ per omne Sabbatū legunt, iudicantes impleuerunt, & nullam causam

mortis inuenientes in eo, petierunt a Pilato, ut interficerent eū, & patet, q̄ in condemnatione Christi affuit summus sacerdos, affuerunt sacerdotes Leuitici ḡnis, in loco quē elegit dñs, affuit & iudex Pilatus, quibus nō uoluit in malo obedire Christus I E S V S, quā uis obediuit Deo patri & Pilato, mortē humiliter suscipiens. Nunquid ergo iuste summus Pōtifex cū sacerdotibus Leuitici generis, cū magistratibus & senioribus populi, cum Pilato & militib⁹, etiā cum turba acclamante, Crucifige crucifige eū, Christū dñm cōdemnarunt? Re uera, quia nō charitas, sed, odiū. non ueritas, sed mendacium ipsos impulit, & ignorantia legis Dei eos seduxit, ideo grauius errauerunt. Et par seductio in Papa cū Cardinalibus potest cōtingere, etiam adiunctis nostris Doctoribus, ut condemnent aliquam ueritatem. Si em̄ electi a Christo Apostoli, qui Spiritū sanctum acceperant, h̄eresim secundū beatos Augustinū & Bedā inciderant, quo Papa cum Cardinalibus acceperūt maiores primitias spiritus, ut nō possint taliter uel amplius oberrare. Nec dubiū, quin Papæ & Cardinalibus est obediendū, dum docuerint ueritatē iuxta legem dei, ut dicit autoritas, Iudicabunt tibi iudicii ueritatem, & facies quodcunq; dixerint, & docuerint te iuxta legem eius. Si autē Rabi .i. Magistri uel magni, ut dicit Lyra, sunt Papæ uel Cardinales, p̄ceperint uel docuerint aliquid p̄ter ueritatē, etiā cū tota Curia Romana, nō est fideli parendū, dum cognouerit ueritatē. Nam dicit Deus. Non sequeris tur. ad fa. malū &c. Fecerunt istam practicā Daniel, Nicodemus & latro pendens in cruce, qui turbis in condemnatione ueritatis noluerunt, ut Scriptura loquit̄, consentire. Nā Daniel, nequā p̄sbyterorum filiorū Israel, sententiā cōdemnauit, liberando Susannam, & diiudicando seniores Presbyteros, a quibus egressa est iniquitas. Daniel. xiii. Nicodemus in cōcilio Pontificū & pharisæorum, dum miserant ministros ut I E S V M adducerēt, uolentes morti tradere, & dum dicerent ad ministros. Nunquid & uos seducti estis? nunquid aliquis ex principibus credidit in eū aut ex Pharisæis, sed turba hæc q̄ legem nō nouit maledicti sunt, dixit Nicodemus ad eos. Nunquid lex nostra iudicat hoīem? non audierit ab ipso priusq; faciat. O benedicte Nicodeme, dedisti tantā uim

Errare
potest
papa

legi Dei, perhibuisti testimonium legi, q̄ sit iudex hominis. Ecce Lex est
 Doctores nostri in dictis suis pro inconuenienti iudicāt, q̄ nostra iudex
 pars uult habere legem iudicem, q̄ iudex iustissime iudicat, qui nō
 aliter iudicat q̄ Deus iustissimus iudex. Tu dicis. Nunquid lex no
 stra iudicat hominem, nisi audierit ab ipso priusquā faciat, quasi
 diceret, non, quia iuste iudicat. Ad illum iudicem remisit Christ⁹
 Pontifices, Pharifæos, Scribas, & Iudæos, qui imponebant Christo
 peccatum, quia Sabbatum non custodiret, & patrem suum diceret
 Deum dicens. Scrutamini scripturas, illæ sunt quæ testimoniū per
 hibēt de me. Ioan̄. v. Voluit ne ergo Christus. ut scriptura diiudica
 ret Iudæos non credētes in Christū? certe uoluit, qualiter ergo uo
 lūt Doctores, ut scriptura nō sit iudex, uolūt ut ipsis credat, quicquid
 ipsi condemnant, hoc sit condemnatum, & quicquid approbant, q̄
 sit approbatum, hoc enim quæsierunt & petierunt in prætorio, ad
 hoc petebant subscriptiones a magistris, qui contradicerent. Sed
 dissipatum est consilium Pharifæorum, & Scribarum, & Pōtificū,
 quia fideles cōtradixerant, nolentes consentire, nisi audiuerint pro
 bationem ex lege, quæ omnem implicat credibilē ueritatem. Hæc
 Pōtificates & pharifæi, sacerdotes & seniores populi si cognouissent,
 non Christum condemnassent, sed condemnauerunt & blasphemarunt.
 Doctior illis fuit latro, qui pendens in cruce testimonium
 perhibuit Christo, dicens, Hic nihil mali gessit, Luca xxiii. Et quā
 tum ad principalem, ut æstimo, intentionem Doctorum, qua intē
 dunt, q̄ Papa debet esse iudex omnium causarum, & qui non obe
 diret illi, deberet mori morte corporis, deberent uerecundari do
 ctiores de sua simiali & crudeli similitudine, specialiter cum Chri
 stus IESVS Dominus noster, utriusq̄ testamenti Pontifex, nec
 uoluit ciuilitate iudicare, nec inobedientem morte corporis con
 demnare. Nam quo ad primum dixit Luca duodécimo capitu
 lo. O homo, quid me constituis iudicem, aut diuisorem super uos.
 Et quo ad secundum dixit mulieri adulteræ, quam Pharifæi di
 cebant ream mortis secundum legem Iohannis octauo capite. G
 Nec ego te condemnabo, uade, iam amplius noli peccare.

Sed quia forte diceres a Doctoribus, istud non est ad propositum, quia lex dicit. Qui superbierit nolens obedire sacerdotis imperio. Ecce dabo casum in forma. Nam Matth. xviii. dicit Christus. Si peccauerit in te frater tuus, uade & corripe eum inter te & ipsum solum, si te audierit, lucratus es fratrem tuum. Si autem te non audierit, adhibe tecum unum uel duos, ut in ore duorum uel trium testium stet omne uerbum. Quod si non audierit eos, dic ecclesie, si autem ecclesia non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus. Ecce, cui dixit summus Dominus legis & pontifex, certe Petro futuro post se Pontifici Romano, quod errantem per se pie corrigeret, inobedientem coram testibus argueret, & perdurantem in inobedientia, ecclesia, hoc est multitudini publicaret, & pertinacem, non obedientem ecclesie, non corporaliter occideret, sed tanquam publicum publicanum & ethnicum deuitaret. Quis ergo color arguendi a simili, in uetere lege debebat inobediens sic occidi, & in lege gratia, unde decepti erant discipuli Christi per illam argutiam similitudinis. Nam cum more Helie propheta uoluisse Samaritanos, qui Christum nolebant recipere, igne caelesti consumere, dicentes, Domine uis dicimus ut ignis descendat de caelo, & consumat illos. Pontifex piissimus & magister optimus redarguit eos, nam sequitur, & conuersus increpabat illos, dicens. Nescitis cuius spiritus estis? filius hominis non uenit animas perdere, sed saluare. Luca ix.

H Istud pium euangelium Doctores non aduerterunt, ideo adiunxerunt suis dictis hoc sanguinolentum corollarium, dicentes. Si quis de clero in premissis aut aliquo premissorum, reperiret in Boemia contrarius, talis per censuram ecclesiasticam est emendandus, quod si corrigi nonauerit, seculari iudicio est tradendus. Pro certo sequuntur in hoc pontifices, scribas & Phariseos, qui Christum non uolentem eis obedire in omnibus, dicentes. Nobis non licet interficere quemcumque, seculari iudicio tradiderunt. Numquid non sunt homicidae? uere grauiores sunt quam Pilatus, testatur Saluator dicens Pilato. Qui me tradidit tibi, maius peccatum habet. Ipsi enim sunt quibus dixit Petrus Act. iii. Vos sanctum & iustum negastis, & petistis uirum homicidam donari uobis, auctorem uero uitae interfecistis. Tunc addunt Doctores dicentes. Constat autem cuilibet fidei Romanam ecclesiam esse locum quem elegit dominus,

ubi Dñs posuit ecclesiæ totius principatum, in qua summus Sacerdos, qui p̄est loco, est Papa, uerus & manifestus successor Petri, Cardinales uero sacerdotes Leuitici gñis. In isto dicto multa Doctores accumulunt, q̄ non probant, qñ eñ probabunt, quod constat cuilibet fidei de illo eorum toto prodio, cum multi ex sibi dubio sint fideles, qui nihil sciunt de Roma, de Papa, de Cardinalibus, & p̄sertim q̄ Papa sit uerus successor Petri, & Cardinales sacerdotes Leuitici gñis. Vocant aut̄ isti Doctores Romanam ecclesiã locum forte illum, de quo Saluator Matth. xxiiii. prophetauit dicens. Cum uideritis abominationẽ desolationis stantem in loco sancto, qui legit intelligat. Vel eñ Doctores ecclesiam Romanã uocant, locum basilicam S. Petri, uel dignitatem Apostolicã, illis eñ duobus modis potest ibi locus accipi, in quo Dñs totius ecclesiæ posuit principatum, quia ibi uoluit pati principaliter apostolos Petrum & Paulũ, qui sunt principes spirituales constituti, secundũ p̄dicta, super oẽm terram, in quibus post Christum principaliter cõsistit ecclesiæ spiritualis principatus, in qua ecclesia, non iste Papa, sed Christus est summus sacerdos, qui p̄est loco .i. Basilica, uel dignitati Apostolica, & regit ecclesiã sponsam suam. Quod si in Papa conspicitur uita Christo contraria, in superbia, in auaritia, in impatientia, in ambitione, in extollentia potestatis, in p̄ponderantia legis suæ, supra legem Christi. Tunc uideatur abominatio desolationis uirtutũ Christi stare in loco sancto, in quo nõ debet stare, ut dicit Christus Mat. xiii. Vnde si fideles animæ uiderent utrobique statum spirituale ecclesiæ, quomodo solebat in ea p̄fidere unus paterfamilias, qui graciose acceptaret inuitando, pasceret refouendo, atq; defenderet adiuuando, quoscũque suos domesticos. Modo aut̄ in eadem domo inueniret p̄fidere unũ oĩno conditionis oppositæ. Non mirum, si pluri defolentur, ut si itinerans uolebat hospitari cum uero paterfamilias magnificæ largitatis, pietatis, tractabilitatis, & omnino uirtuosæ cõuersationis, & post inueniat mōstruosam beluam, q̄ in hospites famelice, subdole, crudeliter, arroganter & proditorie tyrannizet itinerans intrans in domum, uidendo talem sedere in cathedra pii patrisfamilias, miraretur, turbaretur, & desolaretur nõ modicum

in aspectu. Sic pōt concipi abhominatio desolationis iuxta illud Zachar. xi. Adhuc fume tibi uasa pastoris stulti, quia ecce ego suscitabo pastorem in terra, qui derelictū non uisitabit, & dispersum non quæret, & contritum non sanabit, & id quod stat non enutriet & carnes pinguium comedet, & ungulas eorū dissoluet, o pastor & idolum derelinquens gregem. Si ergo fuerit in Papa ista descriptio idoli, & derelictio gregis, quō poterit uerificari de quolibet papa dictum Doctorū in futurū, q̄ sit summus sacerdos, uerus & manifestus successor Petri, p̄sident ecclesiæ sponsæ Christi? Nō em̄ se quis, ille est idolum derelinquens gregem, ergo ille est summus sacerdos uerus & manifestus successor Petri. Sicut non sequit̄, ille est Pseudochristi, igit̄ ille ē uerus & manifestus Christi, quia dicit uer⁹ Christi Matth. xxiiii. Tunc si quis dixerit uobis. Ecce hic est Christus, aut illic, nolite credere, surgēt em̄ Pseudochristi & Pseudopropheta. Cauere ergo debent fideles, ne ex adulatione Pseudochristū uocent sanctissimum, & idolum, sacerdotem summum, & uerū successorem Petri Apostoli. Nam sic uocantes patrem sanctissimum, & sacerdotem summum p̄sidentem Romanæ ecclesiæ, Agnetem

K quæ peperit realiter, sunt decepti. Tunc ad beati Hieronymi dictum, Hac est fides papæ beatiss. quod probat̄ xxiiii. q. i. dicitur, q̄ reputatiue locutus est, ex operibus apostolicis Damasi papæ, sicut scripsit B. Augustio in epistolis dicens. Dño uere sancto & beatiss. papæ Augustino. Sicut etiam sancti reputatiue loquunt̄ de Prælat̄is, qñ uident eos declinantes a Christi uestigiis, dicentes, q̄ sunt damnandi per membra diaboli. Sed ue illis, qui uidentes in papa opera Christo directe contraria, uocant ipsum patrē sanctissimū. Nā Esaiæ v. dicit̄. Ve, qui dicitis malū bonū, tales em̄ per mendacē suā adulationē, & se ipsos, & illū decipiunt. Nam dicit̄ Esaiæ iii. Popule meus, qui beatū te dicunt, ipsi te decipiunt, & uiam gressuū tuorum dissipant, stat ad iudicandū dñs. Si em̄ docti lege, audacter dicerēt ueritatem Papæ & Cardinalibus, & non palparēt eos propter timorem, uel propter promotionē ad beneficia, forte aliqñ se cognoscerent, & non se permetterent ut deos uenerari. Sed quia utraq; pars peccat in isto, prima hypocritice gaudens de honorificentia & bea

DE ECCLESIA CAPVT XVI.

tificatione, & ista mendaciter titillans adulatione, ideo necessario utraq; pars precipitabitur. Nam dicit Esaiæ nono. Et erunt, qui beatificant populum istum seducentes, & qui beatificantur, precipitati. Et qui sunt illi ostendit immediate ante dicens Propheta. Disperdet dñs ab israel caput, & caudam incuruantem & refrenantem in die una, longauus & honorabilis ipse est caput, & propheta docens mendacium ipse est cauda. Ecce solus propheta exponit caput & caudam, notat ergo qui uult, quis uocatur pater honorabilis & longauus, quem uocant caput, & poterit probabiliter dici, quod omnis Papa a primo usque ad ultimum uiuens Christo contrarie, quem uocauerunt uel uocabunt caput & patrem sanctissimum, est ille honorabilis & longauus, quia a longo tempore talis incepit secundum successionem. Cauda autem tegens adulatione, uel ficta expositione, uel excusatione, **L** opera illius patris longauus, & propheta docens mendacium, est clerus doctus, docens, quod Papa nec est deus, nec est homo, sed deus mixtus, uel deus terrenus, docens, quod Papa potest mihi dare rem alienam, & tutus ero, quod Papa potest deponere unum Episcopum sine causa, quod potest dispensare contra Apostolum, contra iuramentum, contra uotum, contra ius naturale, & quod nemo habet sibi dicere, cur hoc facis? quia ipse potest licite dicere. Sic uolo sic iubeo, sit pro ratione uoluntas, & sic est impeccabilis, & quod non potest committere symoniam, quia omnia sua sunt, ideo potest facere cum illis ut sibi placet, cum etiam potest mandare angelis, & saluare homines, uel damnare quos uult, & quod plus, potest incuruare tam Papam quam populum subditum, & ipsos qui se coram capite & honorabili mundialiter adulatorie flectendo incuruant genua. Nam Papam, populum, & se ipsos seducunt in deum, talia mendacia seminantes, & de illis ut uidetur probabiliter dixit Christus Matth. xxix. Surgent Pseudochristi & Pseudopropheta, & dabunt signa magna & prodigia, ita, ut in terrorem inducantur, si fieri potest, etiam electi. Redeundo autem ad propositum Beati Hieronymi dicitur, quod reputariue ex operibus bonis locutus est ad illum Papam, utrum autem habuit reuelationem Hieronymus de predestinatione huius Papae, & iusticia suorum operum, ignorat. De id secundo. quod B. Hieronymus loquitur sic ad Papam, existens se-

curus de fide, quam scripsit, quia in illa epistola scripsit expresse cō-
 tenta in scriptura, & in symbolis ecclesie, sicut patere potest uolēti
 epistolam legere, & hinc dicit. Hæc est fides, quā in ecclesia catholi-
 ca didicimus, quanq̄ semper tenuimus. Et patet, quō intelligenda
 est conditionalis Hierony. q̄ si illa sua confessio confirmat̄ illius
 Papæ iudicio, quicumq̄ impugnare uoluerit, foret hæreticus, repu-
 tatiue eīn nihil ex reuelatione, uel ex certitudine fidei quam expo-
 sult, ita dixit & asseruit, q̄ illa Papa non confirmaret nisi uerū, nec
 emendaret, quod in ecclesia diu per ante fuit bene tentum. Sed de
 mentis foret credere, q̄ hoc debet trahi in consequentiam de quo
 cūq̄ Romano Pontifice, quia certum est, q̄ multi eorum ratifica-
 runt errores & hæreses, quia fuerunt hæretici. Vnde dist. xxiii. In
 noīe dñi narrat textus, quō Papa conquerit̄ q̄ crebris tūnsionibus
 Simoniacæ hæresis sedes illa sapius est percussa. Ideo uolendo pro-
 uidere de remedio in futurum, decreuit, q̄ mortuo Papa, Cardina-
 les, religiosi, Clerici, Laici conueniant, ad eligēdum unū Papā ido-
 neum, de illius ecclesie gremio uel alterius, ubi magis fuerit ido-
 neus, saluo semper priuilegio Imperatoris Hærici, quod in electio-
 ne Papæ, habeat cum hæredibus interesse, electus aut̄ tanq̄ uerus
 Papa, habebit ante consecrationem suā, instar B. Gregorii, potesta-
 tem disponendi de bonis ecclesie, & quēcunq̄, qui hunc ordinē im-
 pedierit, anathematizat tanq̄ pessimum Antichristū. Vbi dicit glo-
 sa Ordinaria dicit, q̄ hic tangit̄ latenter, quod legit̄ in Chronicis,
 quō Benedictus qui successit Stephano, eiectus est de Pontificatu,
 & Ioannes Salunensis Epūs, factus est Papa pro pecunia, cui impo-
 situm est nomen Syluester, sed inde deiectus, & restitutus Benedi-
 ctus, qui iterum est eiectus, & datus est papatus Ioanni Archipsby-
 tero ante portam latinam, cui impositum est nomen Gregorio, &
 hic ab Henrico Imperatore est deiectus, & ultra montes translatus,
 & hoc totū uno anno factum est. Et propter hoc datū fuit hoc pri-
 uilegium Henrico. Hæc glosa Decreti. Et ut colligit̄ ex Chronicis
 Martini & Cestrensis & Rodolfi, anno Dñi CCCC. XX. p̄sidebat ī
 Roma Bonifacius Papa, & cōtra hunc ordinato Eulalio, ac p̄ hoc
 dissidente ecclesia, ambo iussu Honorii Augusti urbem egrediunt̄,

M

Primo

ECCLESIA CAPVT XVI.

& sic reprobato Eulalio, iussu Augusti Bonifacius qui prior ordinatus fuerat sedi Apostolicæ restituitur. Secundo, anno domini Secūdo CCCC. XCIII. contra Simachum Papam ordinat Laurentius per contentionem. Tertio, anno dñi DCC. LXVIII. Constantino papa III schismatico oculis priuato, Stephanus Papa constituit, hic synodum Romæ congregat, & ordinatos a Cōstantino schismatico reordinat. Quarto, anno dñi DCCC. LXXIII. aduersus Benedictū IIII. papæ Anastasius p̄sulatū inuadit. Quinto, anno dñi DCCCC. VII V. p̄sident Leo papa, contra quem Christophorus surgit. Sexto, anno VI. dñi DCCCC. LXVIII. collecta a tota Italia episcoporum synodo, Iōannes papa de nefariis causis infamat, quia dum se excusaturū uenire cunctat, Leo adhuc Laicus electione oīm, & consensu Imperatoris Papa constituit, sic Leo fecit ordinationes, & alia, q̄ erant Apostolica. Nec longum, Romani, alterata fide apud Imperatorē, papam recipiunt Iohannē. Ille aut̄ synodo collecta Leonem deposuit, & ei⁹ gesta cassauit, statutumq; est a Leone synodū, non nominanda synodus, sed Prostibulum, fauens adulteris. Quicumq; igit̄ eo ordinante erant, damnati, iussi sunt suam ipsorum p̄scriptionem p̄sentare in charta, hæc continente, Pater meus nihil habuit sibi, nihil mihi dedit. & sic depositi manserunt in illis gradibus, quos habuerant a Leone nondum ordinati. Iste Ioannes Papa cum uxore cuiusdā oblectās, a Diabolo in tempore coitus percutit, & sine uiatico dñi obiit. Septimo, contigit Romanos cōtra iuramentum, quod imperatores fecerant, scilicet, q̄ nunq̄ eligerent Papam sine eius & sine filii eius Ottonis consensu, Benedictū papā cōstituunt, sed imperator Roma oblessa, adeo Romanos afflixit, ut Leonē papā se recepturos promitterent, & sic Benedictus restituit. Octauo, anno VIII. dñi M. XLVII. Benedictus qui symoniace papatum inuaserat, cū esset rudis literarū, alterum ad uices ecclesiastici officii exequēdas secum papam Syluestrum consecrari fecit, quod cum multis non placeret, tertius superinducit Gregorius, qui solus duorū uices implet. Nono, anno dñi M. XLVI. Romæ uno contra duos, & duobus contra unum de papatu altercātibus, rex Henricus cōtra eos Romam uadit, & eis depositis Clemens p̄sident, & ab eo Henri-

I O H A N N I S H V S S I T Æ D E

cus in imperatorem benedicatur, iurantibus Romanis se sine eius cōsensu nunquā Papam electuros, tunc enim practicata fuit lex, iii. Reg. ii. Quod instar Salomōis rex in casu debet deponere Pōtificem. Tunc etiam rex accepit ab eo Henricus humiliter benedictionem, & tunc post facta est confirmatio, sine qua non fit ali⁹ imperator, sed q̄ hoc ad legem dei necessarium, & habere, q̄ ante inductionem Cardinalium Papa fuit electus a populo Romano.

- X. Decimo, anno dñi. M. lxxviii. Romæ duobus de papatu contententibus, Alexander cum suam purgasset innocentiam de Simonia recipit, Cadalus Parmensis ep̄s reprobatur. Vnde dictum est. Cadalus in parma per me fuit arcus & arma Cadalus occubuit, Parma
- XI. ruina fuit. Vnde decimo, anno M. lxxxiii. Henricus urbem Romā infregit, & Vibertū in sede Apostolica cōstituit, Hildebrādus uero
- XII. Beneuentū adiit, ubi usq; ad obitum suum mansit. Duodecimo, anno dñi M. lxxxvii. Desyderius qui & Victor, Papa contra Clementē est factus. Decimo tertio, anno dñi M. xcī. fere fuisse duos
- XIII. qui dicebant Romani pōtifices, a se inuicem discordantes & ecclesiam dei inter se diuisam trahentes. Urbanus, qui primū fuerat episcopus Hostien. & Clemens qui Vibertus archiepiscopus Rauenn.
- XIII. Decimoquarto, anno dñi M. C. xxx. Innocentio papa regente intrusus est Petrus Leonis, & dictus est Anacletus, & innocētius trāsiuit in Franciā, unde dicit, Romā Petrus habet, totū gregis orbē.
- XV. Decimoquinto, anno dñi M. C. lxxix. rexit Albertus papa, contra quem Octavianus intrudit, sed in schismate moris, & sic Guido Cremensis, sed Ioannes intrusus reconciliatur. Itaq; infra quemcūq; centenarium annorū a tēpore dotationis ecclesie facta est notāda cōtentio inter Papas, & nostris temporibus inchoata fuit disceptatio inter Urbanum sextū, qui Romæ resedit, & Robertū Gilbonensem, qui in Auione sedē tenuit, & durauit inter successores disceptatio usq; ad annum dñi M. CCCC. ix. quo anno in Cōcilio Pisano condemnatis duobus tanq̄ hæreticis, puta Gregorio & Benedicto, Alexander de ordine Minorū in papam eligitur, & ipso mortuo tres cōtendentes, remanserunt Ioannes Papa xxiii. Gregorius in Sicilia & Benedictus in Hispania. Vnde autem ista diabolica contentio

originaliter, a causa mouente potest cæcus palpare, quia a dotatione, & hinc beatus Hieronymus scripsit in uitis Patrum. Ecclesia ex quo creuit in possessionibus, decreuit in uirtutibus, & patet probabilitas Chronica, quam narrat Cestrensis libro iiii. capite lxxxvi. Quomodo tempore dotationis ecclesie audita est angelica uox in aere, quod hodie effusum est uenenum in ecclesia sancta Dei. Nam quomodo cum fuerit, hoc est uerum, siue angelus bonus uocem dederit, siue diabolus, quia certum est, quod oportet demones, qui latantur cum malefecerint, ministrare Deo, & esse nuncios ueritatis, & decet Deum per mammonam iniquitatis preconisare plæbi periculum. Ex his potest fidelis concipere, si eo facto quo quis Papa nominatur, est summus Pontifex ecclesie, pater beatissimus, & in fide super oes Christicolas doctissimus, atque caput ecclesie sancte Dei.

CAPVT XVII.

VLTERIVS pro principali, quo omnia dicta sua credunt fore esse necessaria, uel uera, ponunt prædicti Doctores. Quod se **A** di Apostolicæ Romanæ ecclesie, & Prælati est obediendum per inferiores in omnibus quibuscumque, ubi non prohibetur purum bonum, uel præcipitur purum malum, sed medium, quod pro modo, loco, tempore, uel persona potest & bonum esse & malum, iuxta sententiam Saluatoris Matth. xxiii. Omnia quæcumque dixerint uobis seruate & facite. & addunt, & secundum Bernhardum in epistola ad Adam Monachum sic incipiente. Si maneres in charitate &c. lex posita est obedientie tanquam in ligno scientie boni & mali, quod erat in medio Paradisi. In his profecto fas non est, nostrum sensum sententie præscribere Magistrorum, in his omnino Prælatorum nec iussio, nec prohibitio est contemnenda. Et addunt. Quidam autem de Clero in regno Boemie nolunt consentire, conantes, quantum in eis est, inducere fidelem populum ad inobedientiam respectu Prælatorum, & ad irreuerentiam erga papalem, episcopalem, sacerdotalem, & clericalem dignitates, non considerantes illud Beati Augustini sermone lxxxvi. in hæc uerba dicentis.

Si ieiunaueris diebus, ac noctibus orōnem feceris, si in sacco fueris, uel in cinere, si nil aliud feceris, nisi quod p̄ceptum est tibi in lege, & tibi ipsi fueris sapiens, & obediens patri nō fueris, intellige nō patri corporali, sed spiritali, oēs uirtutes perdidisti, unde obediētia plus ualet q̄ oēs ceteræ uirtutes morales. Hæc ille. In cōbinatiōe supra dictorū Doctores miscēt ueris falsis, adulationē & terrorē, hæc tam implican̄t in his uerbis. Quidam aut̄ de Clero, ibi notantes nostram partem, nolunt consentire, conātes quantum in eis est inducere fidelem populum ad inobedientiam, Ecce falsum mendaciū, quo innuunt nos fore populi seductores, cum nostræ partis non est intentio seducere populū a uera obedientia, sed q̄ populus sit un⁹ a lege Christi cōcorditer regulatus. Secūdo, intentio nostræ partis est, q̄ cōstitutiones Antichristianæ nō infatuent aut diuidant populum a Christo, sed q̄ regnet sincere lex Christi, cum cōsuetudie populi ex lege dñi approbata. Et tertio, intentio nostræ partis est, q̄ Clerus uiuat sincere secundum euangelium I E S V Christi, p̄ opa, auaritia, & luxuria postergatis. Et quarto optat & p̄dicat nostra pars, q̄ militans ecclesia sincere secundum partes quas ordinauit Dñs, sit cōmixta, scilicet ex sacerdotibus Christi, pure legem suam seruantibus, ex mūdo nobilibus ad obseruantia ordinationis Christi cōpellentibus, & ex uulgaribus utriq; istarum partium secundū legem Christi ministrantibus, donent ergo doctores istam iniuriā nostræ parti. Adulatio aut̄ Prælatis quā exhibent, & terror, quo nostram partem terrent, implican̄t in his uerbis, conantes inducere fidelem Papam ad inobediētia respectu Prælatorū, & ad irreuerentiā erga papalem, episcopalem, sacerdotalē & clericalem dignitates. Benedictus sit Christus I E S V S, q̄ non sunt ausi ponere, uel quia obliti sunt nouis imponere calumniā, de inobediētia I E S V Christi, cui seruire regnare est, & cuius obedientia tantū p̄ualet, q̄ nulli ualet obedire, nisi de quanto sonuerit inobediētia. Dei n̄ri.

C Vnde pro illo dicto Doctorum sedi Apostolicæ R. o. ecclesia, & Prælatis est obediendum per inferiores in oībus &c. De obediētia est **dicen** sum. Notandū ergo q̄ Obedientia primo capif̄ analogice, siue ualde generaliter, ut est creaturæ cuiuscunq; obsequiū, re-

pectū uoluntatis diuinæ, cui oēs creaturæ obediunt, uel sine repugnantia, ut lapis obedit descendendo, uel tendendo deorsum. ignis uero ascendendo, & sol illuminando, & sic de aliis creaturis. Vel obedit cum repugnātia, ut diabolus uel homo damnatus, quē oportet obedire in patiēdo, quod debet. Et isto mō loquūf Sācti, dicētes q̄ cuncta creatori suo obediunt, solum homo peccator nō obedit, hoc est non paret creatoris imperio, siue repugnantia propriæ uoluntatis. Sed tunc obedientia prout est actus uirtutis uel uirtus, describit sic a quibusdam. Obedientia est subiectio propriæ uoluntatis ad arbitrium superioris in licitis & honestis. Vel Obediētia est habitus exequendi p̄ceptum superioris uoluntarie in licitis & honestis. Et prima descriptio dat per actum, secunda uero per habitū. Et ex illis descriptiōibus sequif, q̄ nō est obediētia in illicitis, & sic obedientia sonat in bonum, sicut inobediētia sonat in malum. Sed uidef mihi primam descriptiōem deficere in hoc, q̄ obediētia est generalior q̄ subiectio, cum ipsa Deo cōueniat, & nō subiectio. Deus em̄ obediuit uoci hoīs. Nam Iosue x. dicit. Nō fuit antea & post ea tam longa dies, obediēte dño uoci hoīs, & pagnante pro Israel, & tñ deus trinitas nō fuit subiectus uel subditus homini ut minor. Nec oīs obedientia est ad arbitrium superioris, cum Christus ut dicit Lucae ii. fuit subditus suis parentibus. Et certum est, q̄ sicut inter ceteros natos mulierum non surrexit maior Ioanne Baptista. Sic Christus infinitum fuit maior q̄ ioseph uel Maria. Cum ergo Christus nihil fecit, nisi ut debuit, patet, q̄ maior debet esse minori subditus siue obediens, quicquid em̄ fons religiōis docuerit ut principalissimus, est tenendum. Vnde Christus qui fuit duplicis naturæ, fuit dupliciter obediēs, obediuit em̄ Deo patri per oīa, ut minor patre secundum humanitatem, ipse em̄ dixit, Pater maior me est. Io. hañ. xiiii. Secundo obediuit parentibus, ut est dictū minoribus. Et fuit obediens etiam aliis, ab ipsis passiōē uolenter sustinens, & est obediens Christianis ueris & sanctis, egentiā eorum supplens, & uoluntatem implens. Et patet, q̄ nō sequif, ille obedit illi, ergo est minor illo. Similiter non sequif, ille seruit illi, ergo est minor illo. Nā Christus obedit alteri homini & seruiuit, unde Esaia xliii. dicit. Ser

uire me fecisti in peccatis tuis, p̄buiſti mihi laborem in iniquitatibus, ego ſum qui deleo iniquitates tuas propter me, & peccatorū tuorū non recordabor, reduc me in memoriā ut iudicemur ſimul. Et Matth. xx. dicit. Filius hoīs nō uenit ministrari, ſed ministrare, Et de ipſo Apoſtolus ad Philipeñ. ii. ait. Chriſtus ex inaniuit ſe ipſum formam ſerui accipiens. Et Ioan̄. xiii. Lyntheo ſe p̄cinxit, miſit aquam in peluim, & lauit pedes diſcipulorū. Vnde ipſe nō mendaciter, ſed uere eſt epiſcopus, ſeruus ſeruatorum Dei, nō tantū Romanus, ſed generaliter oīm eccleſiarum, ipſe eſt ep̄s Pragēſis. Sed ſicut eſt ſeru⁹ uel miniſter, nō ab exactiōe ciuili, quia uita actiua exacta nō erat ſibi cōſona, ſicut eſt epiſcopus animarum, nō ſecularium diuitiarum ſiue poſſeſſionū, cum ipſe Ep̄s aſcendit duntaxat ſemel pullum aſinæ, humilis & manſuetus, ut teſtaſ Zacha. ca. ix. Et Matth. viii. dicit. Vulpes foueas habēt, & uolucres cæli nidus, filius aut̄ hoīs nō habet ubi caput ſuum reclinet. Quare hoc cauſam reddit Apoſtolus ii. Corinth. viii. dicens. Scitis eī gratiā dñi noſtri I E S V Chriſti, qui propter nos egenus factus eſt, ut illius inopia diuites eſſemus. Secūda deſcriptio etiam deficit ex iam dictis quia dicit, q̄ Obedientia eſt habitus exequendi p̄ceptum ſuperioris, nō oīs eī obedientia eſt reſpectu ſuperioris cui obeditur, uel reſpectu p̄cepti. Nam aliqñ eſt reſpectu inferioris, ut dictum eſt. Et eſt etiam ad cōſilium, ut cum homo obedit cōſiliis Dei, ad qua non obligatur ſub pœna peccati mortalis. Eſt etiam ad petitionem, ut ad petitionē Iosue obediuit Deus, p̄cipiendo ſoli ſtare ad Gabaon, & nō moueri ad occaſum. Iosue x. Vnde Hieronymus epiſt. cxiii. dicit. Sanctorum precibus nōnunq̄ Deus obedire uidetur. Et patet q̄ Obedientia aliquando eſt impletio p̄cepti, aliquando cōſilii, aliquando petitionis, quæ nec eſt p̄ceptum, nec cōſilium. Et aliqñ eſt perſuaſionis, quō diabolus perſuaſit Chriſto Matth. iiii. ut ſecum iret ad ſanctam ciuitatem, & ad montem excelſum ualde, et Chriſtus uirtuoſiſſime ſibi in hoc conſenſit, & uolūtatem ei⁹

E impleuit. Et ſic iuxta iſtam diſtinctionem diceretur, q̄ Obedire eſt uoluntatem alterius uere implere, unde Obedientia ſemper dicit relationem unius ad alterum. Non ſic autem ceteræ uirtutes, ut

patet de continentia & de temperantia. Ex his colligitur, q̄ triplex est Obediētia, sicut & humilitas, maioris ad minorē, hęc est maxima, æqualis ad æqualem, hęc est media, mīoris ad maiorem, hęc est infima, & isti conuenit illa prima descriptio Obedientia est subiectio propriæ uoluntatis ad arbitrium superioris, & in licitis, & ī honestis. Et pōt etiā sic describi. Obediētia est actus uolūtatis creaturæ rationalis, quo uoluntarie & discrete submittit se suo Prapposito, & sonat in bonum, sicut inobedire in malum, utrunq; tamen dicit rationalem creaturam pro subiectione. Et secundo dicit pro fundamento actionem, passionem, silentium, uel aliud huiusmodi super quo cadit præceptio. Vnde sicut omne peccatum est inobediētia, uel ipsum cōcomitans, omnis enim uirtuosus obedit deo, sic omnis peccator est inobediens. Est autem Obedientia in ratiōe & uoluntate. In ratione, quæ discernit in certis esse obediendum. & in uoluntate, quæ consentit præcipienti. Effectus autem eius sūt in ceteris potētis, & exterius in effectu. Et quia inueniē in scriptura obediētia bona, & inobediētia mala, de bona patet, de mala Gen. iii. dī ad Adā. Pro eo q̄ obedisti uoci uxoris tuæ plus q̄ meæ, male dicta terra in opere tuo. Et Matth. xv. Quare uos transgredimini mādata dei propter traditiones uestras. Et Act. v. Oportet deo magis obedire q̄ hominibus. Vnde quodcumq; obeditur homini plus q̄ deo, sicut obediuit Adam Eux, tunc semper est mala obediētia. Vnde omnis male obediens, est deo inobediens, & sic stat, q̄ idem homo fit obediens & inobediens, respectu diuersorum præcipientium uel præceptorum. Et non sequitur, Sortes est inobediens igit̄ Sortes non est obediēs. Sed sequi, q̄ Sortes nō est obediēs illi, respectu cuius est inobediēs, uel respectu cui⁹ p̄cepti est inobediēs. Et patet, q̄ obedire in sua cōmunitate est p̄cipientis uoluntatē implere, & hoc bene, ut dum homo uel spiritus creatus existēs in gratia, implet uoluntatē licitam p̄cipientis. Male, dum uel existens in crimine implet uoluntatem p̄cipiētis circa datum p̄ceptum, ut cū existēs in luxuria ieiunat ex p̄cepto. uel secundo, qñ implet malū p̄ceptum cōtra Deum. Ex his patet, q̄ impossibile est creaturā rationalem esse uirtuosam moraliter, nisi sit obediens Deo suo.

IOHANNIS HVSSITÆ DE

Est adhuc sciendū, q̄ triplex est Obediētia secūdū S. Thomā ii. ii. q. ciiii. cap. v. scilicet Sufficiens, Perfecta & idiscreta. Sufficiens obediētia est illa q̄ in his tantū obedit, ad q̄ obligat de iure naturali, atq̄ positiōis fines suos nō excedens, hęc est obedientia. Sufficiens est, qua quis obedit in his ad q̄ exp̄sse obligat, & patent exempla ex sacra scriptura. Nam filii parentibus tenent obediēre, secūdum illud Apostoli Colloseñ. iii. Filii obedite parentibus uestris per omnia. Quod intelligit tñ in his, q̄ pertinent ad disciplinam uitæ exteriorē curamq̄ domesticam, ut dicit Thomas ubi supra. Similiter serui Dñis tenent obediēre, secūdum illud Apli, Obedite carnalib⁹ dñis per oīa. Et illud pri. Petri ii. Serui subditi estote in omni timore Dñis, nō tñ bonis & modestis, sed etiam discolis, quod intelligēdum est in his tñ, q̄ pertinent ad seruilia opera licite peragenda, ut dicit Thomas ubi supra. Vxores suis maritis tenent obediēre, secūdum illud Apostoli ubi supra, & Petri ibidem. Mulieres estote subditæ uiris in dño, quod intelligendū est de his tñ q̄ pertinent ad maritalem exterius licitam cōuersatiōem. Similiter oēs Christiani potestatibus secularibus singuli in suis gradibus tenent obediēre, secūdum id Apli Timoth. iii. Admone illos, principibus & potestatibus subiectos esse. Et Roma. xiii. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit &c. Vbi probat Apost. q̄ unusquisq̄ homo debet obediēre sublimioribus tam in secularibus q̄ in spiritualibus, qm̄ ministri Dei sunt ordinati bonis ad tuitiōem, purgationem & laudem, malis uero ad correctiōem, punitiōem & uindictam, quia nō est potestas nisi a Deo, & qui resistit potestati, dei ordinationi resistit. Cōcordat Thomas ii. ii. q. xiiii. ca. vi. & oīs ista subiectio uel obediētia intelligit in illis gradibus quibus iuste præ sunt, & cum iusta p̄cipiunt, & nō aliter. Cōcordat glosa Ordinaria super illo. Quæ aut sunt a deo. Cōcordat Magister sentētiarū ii. li. dist. ultima. Obedientia perfecta est illa qua obediētarius totum suum uelle & nolle ponit in arbitrio sui Prælati ad faciēdū opera, dum tñ p̄ceptum non obuiat diuinæ uoluntati, uel sanctis morib⁹ uel uitæ necessitatibus, uel dum nō est impertinens p̄ceptis uel cōsiliis dñi IESV Christi. Et quia obedientia est circa p̄cepta & con-

Obedien
tia perfe
cta.

G

ECCLESIA CAPVT XVII.

filia. Ideo notanda est differentia inter p̄ceptum & consiliū euan- P̄ceptū
 gelicum, prout ex opposito distinguunt. P̄ceptum em̄ est doctri quid est.
 na dei generalis, omnem hoīem semper obligans sub p̄cna pecca
 ti mortalis, eo ipso quo unq̄ ab eo lapsus fuerit. Vnde beati qui p̄
 tempore uitæ p̄uaricati sūt, pro eodem tempore peccauerūt mor
 taliter. Sicut damnati ex p̄uaricatione continua, peccant cōtinue Consiliū
 in inferno. Cōsiliū aut̄ est doctrina dei specialis, solum obligās quid
 sub p̄cna uenialis, pro tempore huius uitæ. Christus cōsuluit pau Prima,
 pertatem Matth. xix. Si uis perfectus esse, uade & uēde oīa q̄ habes uolūtaria
 Secunda est obedientia p̄posito coactiuo, de qua Lucae ix. Si quis pauper
 uult uenire post me, abneget se metipsum, tanq̄ discipulus charissi tas.
 mus. Nec reluctatio castitatis, de qua Matth. xix. Sunt Eunuchi q̄ Obedien
 se castrauerunt propter regnum cælorū. Nec effectualis retributio tia secun
 aduersantibus, de qua Matth. v. Benefacite his qui oderunt uos. da.
 Nec cōcutientium uiolenter humilis patientia, de qua Matth. v. III.
 Si quis te percusserit in dextram maxillā, p̄be ei & alteram. Nec su III.
 pererogatio operū misericordiæ, de qua Lucae vi. Omni petenti te V.
 tribue. Nec uerborū ac iuramenti cōpēscentia, de qua Matth. xii. VI.
 De omni uerbo ocioso quod locuti fuerint hoīes, reddent rōnem VII.
 in die iudicii Matth. v. Dico uobis, oīno nō iurare. Nec occasio pec VIII.
 cādi, de qua Matth. xviii. Si oculus tuus uel pes tuus uel manus scā IX.
 dalizat te, erue eum & abscinde, & proiice abs te. Nec moderatio X.
 operationis, ne ex defectu simplicis intentionis incidamus in hypo XI.
 crisim, de qua Matth. v. Attendite uobis, ne iusticiā uestram facia XII.
 tis coram hominibus. Nec exemplans conformitas operis ad ser XII.
 monem, de qua Matth. xxiii. dicūt, q̄ Pharisei dicunt & non faciūt.
 Ideo cōsulit hypocrita, primo eiice trabem de oculo tuo Lucae vi.
 Nec secularis sollicitudo suffocans uerbum, de qua Matth. vi. Noli
 te solliciti esse dicentes, quid manducabimus &c. Nec fraterna cor
 reptio, de qua Matth. xviii. Si peccat frater tuus in te, uade corripe
 eum inter te, & ipsum solā. Oīa ista duodecim cōsimilia in forma
 sua primaria nō habebunt esse in effectu necessario, Sed in sensu &
 forma secundaria obseruabūt, sicut mandata æterna, sed in uia sūt
 ad uitam saluberrima. Et utinā Clerici & spiritualiter religiosi ap

I O H A N N I S H V S S I T Æ D E

ſciantes conſilia hoīm, & omnes alii innitentes humano conſilio, ad iſta conſilia medici caeſtis attēderent, quia indubie ſunt a peccatis poſſibilibus pſeruatiua, a commiſſis purgatiua, & adepta ſanitatis conſeruatiua. Ideo omnes uiantes obligantur ad iſta conſilia uel eorum aliqua ad inuicem ſub pœna peccati uenialis. Ad quod iudicandū erit diſcretus ſibi ipſi iudex optimus, qñ uidendo ex defectu obſeruantiaē alicuius iſtorum inciderit in peccatum, q̄ non facit cito, niſi ex contemptu diuini conſilii. Et notandum, q̄ duodecimum conſilium, ſcilicet correptio fraterna, qñq̄ eſt conſilium ut qñ eſt ſuper uenialibus. qñq̄ præceptum, ut corripere de mortaliſ.

H libus. Et iſte modus ſecundus ad oēs pertinet, & obligat ſemper, ſed non ad ſemper, quia pro loco & tempore quando utilis uideſ eſſe

Obedien-
tia triplex correptio. Adhuc notandum, q̄ triplex eſt obedientia humana, ſcilicet Spiritualis, Secularis & eccleſiaſtica. Spiritualis, quæ eſt pure ſecundum legem dei debita, ſub quali uixerunt Chriſtus & Apoſtoli, & debent uiuere ſinguli Chriſtiani. Obedientia ſecularis eſt obedientia debita ſecundum leges ciuiles. Obedientia eccleſiaſtica eſt obedientia ſecundum adiuentiones ſacerdotum eccleſiaē, præter expſſam authoritatem ſcripturæ. Prima obedientia ſemper excludit de ſe malum, tam ex parte p̄cipientis q̄ ex parte obedientis. Qui em̄ iuxta legem Dei præcipit, & qui obedit, recte procedit. & quo tam ad præcipientem q̄ ad obedientiarium dicitur Deuteron. xxix. Facies quæcunq̄ docue. te ſacerd. Leuitici iuxta quod præcepi eis. Vbi tangitur, q̄ præceptor debet ſolum conſona legi præcipere, & obedientarius de tanto debet illis obedire, & nunq̄ cōtra dei omnipotentis uoluntatem. Pro iſto adduxi alibi Auguſtinum Gregorium, Hieronymum, Chryſoſtomum, Iſidorum, Bernardū Bedam cum ſcriptura ſacra & Canonibus. Quæ ut ſim breuior p̄termitto, ſolum Iſidori dictum ſit hoc xi. q. iii. Is qui præ eſt, ſi præter uoluntatem dei, uel præter quod in ſcripturis ſanctis euidenter præcipitur, uel dicit aliquid, uel imperat, tanquam falſus Dei teſtis uel ſacrilegus habeatur.

C A P V T XVIII.

PRAENOTATIS iam aliquibus dictis de Obediētia, iam
 ad Doctorum dictū uolo regredi, in quo patet, q̄ Sedi Apосто
 licae Romanae ecclesiae, & Prælatis est obediendum per inferio
 res in omnibus, quibuscunq̄, ubi nō prohibet purum bonum, uel p̄
 cipitur purum malum, sed medium &c. Vbi notandum est, de sede
 Apostolica, de qua multi & p̄sertim Canonistæ multa p̄dicant, &
 quid sit sedes Apostolica ignorant. Nā quidā æstimant, q̄ sit sedes
 proprie lignea uel lapidea, in qua Papa solet corporaliter residere
 Alii q̄ sit curia Romana. Alii q̄ sit sedes sancti Petri in qua corpo
 raliter residebat. Alii q̄ sit Roma. Alii q̄ sit potestas Papæ. Alii q̄
 sit ecclesia uel basilica S. Petri. Sed notandum est, q̄ Apostolica di
 citur ab apostolico, Apostolicus uero dicitur ab Apostolo, Apосто
 lus autem dicitur a Deo missus, q̄ autem deus misit dicit Saluator
 Iohannis tertio, Verba dei loquor. Vnde & discipulis ait Ioannis
 uigesimo. Sicut misit me pater & ego mittam uos, scilicet ad testi
 monium ueritatis, ad prædicandum uerbum salutis, & ostendendū
 uita & doctrina populo uiam beatitudinis. Vnde quilibet sacerdos
 qui propriam gloriam non quærit, sed honorem dei, profectum ec
 clesiae, & salutem populi, quiq̄ facit uoluntatem Dei, & detegit An
 tichristi uersutias, prædicans legem Christi, ille habet signa q̄ ostē
 dunt q̄ ipsum Deus misit. Vnde quo ad gloriam dicit Christus Io
 hañ. v. Claritatem ab hoibus non accipio. Et Iohañ. viii. Ego glo
 riam meam nō quæro. Quo ad secundū dicit Iohañ. vi. Ego ueni
 in noīe patris mei, et non accepistis me, si alius uenerit in noīe suo
 illū accipietis. De tertio dicit Iohañ. vi. Descēdi de cælo nō ut faciā
 uolūtatem meā, sed ei⁹ qui misit me uolūtate patris. Christ⁹ fecit, q̄
 p̄fectū ecclesiae q̄s uolūtate patris. De quarto ait Iohañ. vii. Me
 mūd⁹ odit, quia testimoniū phibeo de illo, quia opa ei⁹ mala sūt.
 Et cōsumate Christus ostendit, q̄ a Deo sit missus, quia opera pa
 tris fecit. Vnde Iohañ. x. Si nō facio opera patris mei, nolite crede
 re mihi, Si autē facio, & si mihi non uultis credere, operibus credite.
 Et patet, q̄ sacerdotis sancta cōuersatio & fructuosus labor in Chri
 sti uerbo, ostendant populo, q̄ sit a deo missus, quia opera patris fa
 cit. Nec debet aliter esse Papa, epūs, sacerdos, uel prædicator, nisi a

Missus

Deo sic mittat. & hinc dicit Apostolus Roma. x. Quomodo p̄dicabunt nisi mittant? Vnde B. August. in lxxv. quaestionibus Orosii sic loquitur, dum quaerit Orosius. Quomodo possumus scire qui mittant a deo? August. Cognosce missum a deo, quem nō paucorum hoīm laudatio uel poti⁹ adulatio elegit, sed illū, quē & uita & mores optimi, & examinatio Apostolicorū sacerdotū, uel uniuersorū populorū iudicio probauit, qui nō appetit p̄esse, qui pecuniam nō dat ut episcopatus honorē accipiat. Nam qui p̄esse festinat, ut quidam patrum eleganter exp̄ssit, sciat se non esse episcopū, qui p̄esse defyderat, nō prodesse. Hæc August. Habito qd sit Apostol⁹ cōmuniter qd sit apostolic⁹ habere potest. Nam apostolicus dicitur uiam apostoli custodiēs. Sicut ergo uer⁹ Christianus dicitur, qui Christū ī moribus imitat. Sic uerus apostolicus est sacerdos, qui doctrinam Apostolorum sequitur, uitam uiuens Apostoli, & doctrinam docens. Vnde quilibet Papa de quanto doctrinā Apostolorū docet, & opere exequitur, de tanto dicitur apostolicus. Sed si doctrinā Apostolorū postponit, docens contrariū uerbo uel opere, tunc dicitur uere Pseudoapostolicus, uel apostaticus. Vnde dist. lxxix. Si quis pecunia uel gratia humana, aut populari seu militari tumultu, sine cōcordi & canonica electiōe apostolicæ Sedi fuerit inthronizatus, nō apostolic⁹, sed apostatic⁹ habeat. Cū igitur maior sit error ī electiōe actiua qm̄ eligentes coacti sunt a diabolo eligere personā quā deus reprobat, qd māifeste liquet ex opere & omissiōe spiritualis officii, q̄ sit Apostoloz uita cōtrari⁹. Multo magis sequitur, q̄ talis nō apostolic⁹ sed apostatic⁹ ē habēd⁹. Apostolica ergo sedes ex dictis potest dici uita sacerdotis custodiētis effectualiter uitā Ap̄li, sicut sedes Ap̄li est uita ap̄li. Vñ Chrys. omel. xxv. ait. Vniuscuiusq; Apostoli illa uirt⁹ est thron⁹, in qua perfectior ceteris fuerit. Christi autē oēs uirtutes quasi una est sedes, quia in omni uirtute æqualiter ille solus perfectus est. Ecce iste sanctus sentit bene, q̄ cuiuslibet Christi Apostoli uita singularis est eius sedes, in qua requieuit hic merendo, ratiōe cuius sedis residet iam in gloria IESV Christi, iuxta illud Matth. xix. Sedebitis & uos super sedes duodecim. Vbi secundum August. per sedes xii. intelligitur Apostolorū, & quorūcunq; sanctorum pla

torum p̄destinatorum locatio, q̄ cum sit in beatitudine, nō potest deficere uel destrui per tyrannos. Duodenarius aut̄, qui est numer⁹ uniuersit̄ atis, nō singulariter significat illos duodecim Apostolos, cum tunc Scarioth regnaret, & Paulus foret sibi subditus. Sedes uero Maieſtatis Christi, intelligit̄ aterni regni collocatio, a quo nō poterit remoueri. Et illa Sedes Christi, est eius sedes intrinseca. Sedes aut̄ eius extrinseca in qua quiescit, habitat uel residet per gratiam, sunt om̄es sancti. Sicut ec̄tra sedes Satanae in quibus quiescit habitat uel residet, sunt om̄es iniqui. Vnde Apoca. ii. Angelo. i. Pergami ecclesia, similis filio hoīs, qui habet rōpheam ex utraq; parte acutam dixit. Scio ubi habitas, ubi est sedes Satanae. Ibi dicit glossa intellige, id est in quibus requiescit Satanas, & tenes nomen meū & nō negasti fidem meā apud uos ubi Satanas habitat. Sed ad propositum principale, Sedes Apostolica est idem q̄ Moyſi cathedra, de qua Saluator Matth. xxiii. dicit. Supra cathedram Moyſi sederunt Scribæ & pharisæi. Cathedra autē Moyſi nō est Moyſes, nec alta sedes Moyſi lignea uel lapidea, ut iudicis p̄ſidentis. Nec est Synagoga, sed Cathedra illa est authoritas docēdi & iudicandi populum. Et hoc ostendit̄ ex uerbis Christi cum dicit. Supra cathedram Moyſi. Et sequitur, quæ dicunt. i. docent ex authoritate & doctrina Moyſi, facite. Sedes ergo Apostolica est authoritas docendi & iudicandi secundū legē Christi, quā docuerūt Apostoli, in qua debēt reside-
Sedes
Apostolica.

re uiri sapientes & timentes dñm, ī qb⁹ ē ueritas, & qui odiunt auaritiā. Sic em̄ Exo. xviii. cū dixit Moyſes ad cognatū suū Ietro. Venit ad me populus quærens sententiam Dei, cunq; acciderit eis aliqua disceptatio, ueniunt ad me ut iudicem inter eos, & ostēdam p̄cepta Dei, & leges eius. Ecce iudicandi & docēdi legem dei authoritas. Cui dixit Ietro. Prouide de omni plabe uiros potētes & timentes dñm, ī quibus sit ueritas, et qui oderūt auaritiā, & fecit sic Moyſes. Ibi dicit Lyra. Potentes iudicare per sapientiam & experiētiā Vnde & alia translatio habet sapientes, ubi nos habemus potentes & timentes deum magis q̄ hoīes, in quibus sit ueritas scilicet uitæ, doctrinæ & iusticiæ, & qui oderunt auaritiā, quia hoīes cupidi per munera de facili flectunt̄ a iusticia. Hac Lyra. Vtinam nunc illa

Cathedra haberet tales uiros. Et ubi possunt discerni? certe in Curia Romana, ubi praesident Cathedrae sancti Petri, id est sedent in auctoritate Apostolorum, quae est auctoritas iudicandi spiritualia, & docendi legem domini IESV Christi, si excluditur illa auaritia, iniusticia, superbia, & uiget sancta uita. Ipse Saluator testatur dicens Matthæi xxiii. Super Cath. Moysi sed. scribae & Pharisei, omnia ergo quaecumque dixerint uobis seruate & facite, secundum uero opera eorum nolite facere, dicunt enim & non faciunt. Ecce hic tangitur uita carens operibus legis, alligant enim onera graua & importabilia, & imponunt in humeros hominum. Ecce indiscreta doctrina & iniusticia, digito autem suo nolunt ea mouere. Ecce uita delicata, omnia opera sua faciunt, ut uideatur ab hominibus. Ecce uana gloria, dilatant enim phylacteria sua in Bullis per totum mundum, quasi ipsi sint primi, legem domini obseruantes, ibi hypocrisis? Magnificant fimbrias quibus operiunt mulas. Amant primos recubitus in coenis ad uoluptatem & honorificentiam, & primas Cathedras in Synagogis. i. ecclesiarum aggregatiõibus, quia ille uult esse Cardinalis, ille Patriarcha, ille Archiepiscopus, & salutationes cum genuflexione in foro, id est in publico, & uocari ab hominibus Rabinu, id est Magister Noster, totam regentes ecclesiam Christi. Vnde & Curiam Romanam uocant magistram ecclesiarum. Et datis istis per possibile ipsi sunt sedes, non Christi, sed Sathanae, sedentes secundum uitam propriam in Cathedra pestilentiae. De qua Psalmista loquens de Christo IESV, dicit. Beatus uir qui non abiit in consilio impiorum, & in uia peccatorum non stetit, & in cathedra pestilentiae non sedit. Vbi Augustinus de domino nostro IESV Christo homine dominico accipiendum est, qui in Cathedra pestilentiae non sedet. Noluit regnum terrenum cum superbia quae Cathedra pestilentiae, ideo recte iterum, quia non fere quisquam est, qui careat amore dominandi, & humanam non appetat gloriam. Pestilentia est morbus late peruagans, & omnes aut pene omnes inuoluens. Quamquam accommodatius accipietur Cathedra perniciosa doctrina, cuius sermo ut cancer serpit. Haec B. Augustinus, uocans Cathedram pestilentiae libidinem dominandi, & pernicio

sam doctrinam, in qua Cathedra Seniores ecclesie sedent, uolentes dominari seculariter, & docentes mandata sua & doctrinas, firmitus quam mandata Dei obseruare. In Cathedra autem, id est legis auctoritate & doctrina uere sedet, qui docet legem, & facit mandata legis. Vnde Augustinus super illud Psalmi In lege domini uoluntas eius, dicit. Aliud est esse in lege, aliud sub lege. Qui est in lege secundum legem facit ac agit. Qui est sub lege secundum legem agitur. Ecce plana expositio facti. Qui ergo fecerit & docuerit hic magnus est in regno caelorum, dicit Saluator Matthaei quinto. Vere ergo sedet in Cathedra Moyfi uel Petri, qui in auctoritate scripturae & bene uiuit & bene docet, qui nihil extranei ad legem addit. nec de Cathedra quaestum & fastum quaerit. Contra, male in Cathedra sedet, qui male docet uel male uiuit. uel qui bona docet & male uiuit. uel qui nec bona docet nec bene uiuit, & tales heu sunt multi, qui quae sua sunt, & non quae IESU Christi, quaerunt. De quibus dicit Saluator noster. Super Cathedram moyfi sederunt scribae & Pharisei, dicunt enim & non faciunt. Et ibidem post dicit. Vae uobis Scribae & pharisei hypocritae, qui clauditis regnum caelorum ante homines, uos enim non intratis, nec introeuntes finitis intrare. Ecce alia pars, & Matthaei decimo quinto. Irritum fecistis mandatum Dei, propter traditionem uestram. Hypocritae, bene prophetauit de uobis Esaias capite uigesimo nono sic dicens. Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est a me, frustra colunt me, docentes doctrinas & mandata hominum. Male ergo in cathedra moyfi & Petri uel Christi sedet, qui bona docet & non facit, Peius, qui nec docet nec facit. Pessime, qui bona prohibet docere. Plus quam pessime, qui male uiuit, bona docere uetat, & sua docet. Omnes tales fures sunt & latrones, dicite uero Pastore. Quotquot ueniunt fu. sunt & la. Omnes enim tales supradicti propter Christum in ouile uenerunt, aliunde ascenderunt supra Cathedram, quae sua sunt quaerunt, ideo & mercenarii dici possunt, non pastores. Vnde Saluator Iohann. x. dicit, ostendens quis sit mercenarius & non pastor. Mercenarius & qui non est pastor, cuius non sunt oues propriae, uidet lupum ueniensem, & dimittit oues & fugit, & lupus rapit & dispergit oues. Vbi August. omelia

super Iohā. ait. Nō hic bonā psonā mercenari⁹ gerit, & tñ ī aliquo utilis est, nec mercenarius dicit, nō accipit a conducente mercedē, Quis est ergo ille mercenarius, & culpabilis mercenarius? Hic uero fratres luceat nobis ipse dñs prout mercenariū intelligam⁹, & mercenarii non simus. Quid est ergo mercenarius? Sūt in ecclesia quidam Præpositi, de quibus Paulus dicit, sua quærentes, nō q̄ I E S V Christi, Quid est ergo sua quærentes? non Christum gratis diligētes, non deum propter deum quærentes, temporalia commoda cōsectantes, lucris inhiantes, honores ab hoībus appetentes. Hæc quādo amant a Præposito, & propter hæc serui^t Deo, quisquis talis est mercenarius est, inter filios se non computet. De talibus em̄ Dñs dicit. Amen dico uobis, receperunt mercedem suam. Hæc Augustin⁹ Quod aut̄ tales in Cathedra sedent aliquibus interpositis dicit ibidem. Audite aut̄ quia mercenarii necessarii sunt, multi quippe in ecclesia cōmoda terrena sectantes, Christum tñ p̄dicant, & per eos uox Christi audit, & sequunt̄ oues nō mercenarios, sed uocem pastoris per mercenariū, Audite mercenarios ab ipso dño demonstratos. Scribæ inquit & pharisæi super Cathedram Moyſi sedent, quæ dicunt facite, q̄ aut̄ faciunt, facere nolite. Quid aliud dixit nisi per mercenarium uocem pastoris audite? Sedendo em̄ cathedrā Moyſi legem dei docent, ergo Deus per eos docet. Sua uero si uelint illi docere, nolite audire, nolite facere, certe em̄ tales sua quærent, non q̄ I E S V Christi. Nullus tñ mercenarius ausus est dicere populo Dei, Tua quæro, non q̄ I E S V Christi. Hic Augustinus & in fine illius Omeliæ concludit dicens. Ecce unde mercenarius uiso lupo dicitur fugere. Quare? quia non est ei cura de onibus. Quare illi non est cura de onibus? quia mercenarius est. Quid est mercenarius? est qui temporalem mercedē quærit, in domo in æternum nō habitabit. Hic Augustinus ostendens qui nunc in ecclesia existentes mercenarii in Cathedra. i. autoritate docēdi legem dei sedēt. Et iterum super Iohā. s. per illo uerbo Iohānis ultimo. Simon Petrus traxit rete plenum magnis piscibus dicit. Minimus est ille qui soluit factis quod uerbis docet, Et infra, deniq; ut ostēderet istos minimos reprobos esse qui docent uerbo bona loquendo, q̄ soluunt

H

male uiuendo, nec quasi minimos in uita æterna futuros, sed oïno
 ibi nõ futuros cum dixisset, minimus uocabitur in regno calorũ,
 continuo subiecit. Nisi abundauerit iusticia uestra plus q̃ scriba-
 rum & pharisaorũ, non intrabitis in regnum calorũ. Illi certe sunt
 scribæ & pharisei qui in Cathedra Moyfi sedent. Et de quibus ait .
 Quæ dicunt facite, quæ aut faciunt, facere nolite, dicunt em̃ & non
 faciunt, docent sermonibus & soluunt moribus. Hæc Augustinus.
 Et si niliter loquit̃ super Psal. Beati immaculati, super illo uersu.
 Beati qui scrutant̃ testimonia eius in toto corde exquirunt eũ. **E**
 iam dictis patet, q̃ Cathedra Moyfi uel Sedes Apostolica est autho-
 ritas docendi legem dei, uel genus sanctorũ Papatũ, uel episcopo-
 rum sibi succedentiũ, quod genus prouidet, ut sentit ad honorẽ dei
 p̃stitius, & Ecclesiæ sanctæ utilius, & p̃sidenti ac subiecto salubri⁹,
 nõ p̃ficiendo indignum, nõ postponendo plus humilem, nec in exa-
 minate limitando cuiq̃ officium ecclesiasticũ per quæstũ, sangui-
 nem uel affectionem aliquã priuatam. Et patet ulterius, q̃ Apo-
 stolica madata, ut dicit Dñs Lynconieñ. in responsione ad literas
 Romani Pontificis, de p̃ficiendo quendam cognatũ in Canonicũ
 Lynconieñ. ecclesiæ sic respondet. Mandatis, inquit, Apostolicis af-
 fectioni filiali oïno & deuote & reuerenter obedio. His uero q̃ mā-
 datis Apostolicis aduersant̃ Paternum zelans honorem aduersor
 obsto, ad utrunq; in ratione filiationis teneor ex diuino mandato.
 Apostolica quidem mandata non sunt nec possunt esse alia q̃ apo-
 stolicæ doctrinæ, & ipsius dñi nostri IESV Christi Apostolorum
 magistri. Hæc Lynconiësis. Pensare ergo debet fidelis Christi disci- **K**
 pulus qñ Apostolicum mandatũ emanat, utrum exp̃sse est manda-
 tum alicuius Apostoli, uel legis Christi, uel habens fundamentum
 in lege Christi, & illo cognito, debet reuerenter & humiliter māda-
 to hmõi obedire. Si aut cognoscit ueraciter, q̃ mandatũ Papæ ob-
 uiat mandato uel consilio Christi, uel uergit in aliquod malũ ec-
 clesiæ, tunc debet audacter resistere, ne sit particeps criminis ex cõ-
 sensu. Vnde cõfidens in dño & in Christo IESV, qui potēter & sa-
 pienter suæ ueritatis professores protegit, & p̃mio remunerat glo-
 riæ sempiternæ. Bullæ Papæ Alexandri V. restiti, quam anno dñi

I O H A N N I S H V S S I T Æ D E

M. CCCC. IX. dominus Suinco Archiepūs Pragensis acquisiuit, in qua mandat, ne per aliquos, etiam si sint super hac Apostolico uel alio quouis indulto muniti, p̄dicationes aut sermōes ad populum fiant, nisi in Cathedralibus, collegiatis, Parochialibus aut Monasteriorum ecclesiis, siue eorum cimiteriis. Istud etiam mādātū factis & uerbis Christi, & suorum Apostolorum contrarium nō est apostolicum, cum Christus in mari, in deserto, in campestri loco, in domibus, in Synagogis, in uicis, in plateis, p̄dicauit ad populum, p̄cepitq; discipulis suis dicens Marci ultimo. Euntes in mundū uniuersum, p̄dicate euangelium omni creaturæ. Illi aut̄ profecti p̄dicauerunt ubiq; id est ubicunq; audire uoluit populus, dño cooperante. Est igit̄ hoc mandatum in detrimentum ecclesiæ, in alligando uerbum dei, ne currat libere, & est tertio in p̄iudicium Capellarum erectarum cōfirmatarum a Diocesanis, & priuilegiatarū rationabiliter a Sede Apostolica ad uerbum dñi in illis p̄dicandum. Non em̄ profectus aliquis ex illo mandato prouenire cernit̄, sed fallax & inconstās illusio, in hoc, q̄ loca diuino deputata ministerio & priuilegiata rationabiliter pro uerbo diuino propter priuatam affectionem, & iniuriosam supplicationem, uel importunā, uel propter commodum temporale a suis licitis libertatibus spoliānt̄. Vnde ab ipso mandato ad ipsum Alexandrū pro meliori ipsius informatione appellauit, & me prosequente Appellationē ipse dñs Papa de proximo expirauit. Et nulla mihi p̄stita audientia in Curia Romana, processus Dñs Suinco Pragen̄. Archiepūs acquisiuit me grauant̄, a quibus anno Dñi M. CCCC. X. ad Papā Iohannē xxiii. appellauit, qui per duos annos nullā meis Aduocatis & Procuratoribus p̄stitit audientiā, & tempore medio sum amplius processib⁹ aggrauatus. Cū ergo Appellatio ab uno Papa ad successorē suum mihi non profuit, & a Papa ad Conciliū appellare est in longū, & incertū auxiliū in grauamie postulare. Ideo ad caput ecclesiæ dñm IESVM Christū ultimo appellauit. Ipse em̄ est quolibet Papa in decidēdo causā p̄stantior, cū nō pōt errare, nec denegare petēti rite iusticiā, nec pōt hoīem sua lege p̄supposita sine demerito dānare. Caterū restiti dei ordinationi circa Indulgētias factas siue p̄mul

Indulgen
tiæ

gatas anno dñi M. CCC. II. per Bullas Papæ Ioñis'xxiii. de quo alibi satis, Nihil em̄ p̄t Papa m̄dare licite, nisi ad destructionem malitiæ, ac ædificationē ecclesiæ, quod foret uniuersaliter tenēdū. Istud testat' Ap̄lus ii. Corinth. x. dicēs. Arma militiæ n̄ræ nō sūt carnalia, sed potētia deo ad destructionē munitionum, qb̄ cōsilia demolimur, & oēm altitudinē extollētē se aduersus scientiā dei. Et ii. Corinth. ult. dicit. Vt nō durī⁹ agā sc̄dm ptātem quā dñs dedit mihi i ædificationē, & nō in destructionē. Vñ Lynconieñ. in lris ad Papā ita scribit. Nō p̄t facere schisma Sedes ap̄lica, cui a sancto dño sanctorū I E S V Ch̄o tradita ē ptās oīmōda testāte Ap̄lo i ædificationē, & nō i destructionē. Et infra. Nec p̄t, ait, ex hoc v̄ra discretio quēq̄ durū cōtra me statuere, q̄a oīs mea i hac pte dictio uel actio nec est cōtradictio nec rebellio, sed filialis debita Pat. & Mat. Ch̄o scilicet & ecclesiæ honoratio, q̄a diuini m̄dati obseruatio, Breuiter aut̄ recolligēs dico, q̄ Ap̄st. Sedis s̄ctitas nō p̄t nisi in edificationē, & nō i destructionē, hæc. n. ē plenitudo ptātis oīa posse i ædificationē. Hæc aut̄, q̄s uocāt p̄uisiones, nō sūt i ædificationē, sed i māifesti destructionē, nō ergo p̄t eas beatifs. Sedes Ap̄lica. Hæc Lynconieñ. q̄ a Papa Innocētio ad Ch̄i tribunal appellauit. Vnde narrat Cestren. li. vii. quō roberto Lynconieñ. obeūte, audita ē uox N i curia Papæ, Veni miser ad iudiciū, reptusq̄ ē in crastio Papa exanimis, quasi cuspide baculi i latere pcuss⁹, q̄ licet Lynconieñ. fulserit miraculis p̄spicaci⁹, tū i s̄ctoḡ Catalogū a curia nō ē p̄miss⁹. Et patet, Papa p̄t errare, & eo graui⁹ quo i casu possibili peccatū suū m̄plicaref̄ copiosi⁹, intēti⁹ & isupabili⁹, ut ait Bernh. lib. ad Eugeniū papā. Copiosi⁹, si p̄ totū Ch̄ianismū, Intēti⁹, si circa bonorū sp̄aliū subtractiōi cōcernētiū curā aīarū, & isupabili⁹, si nemo audeat ei cōtradicare, tū p̄pter cōs̄derationē cū brachio seculari, tū p̄pter palliatas cēsuras i filios obediētix fulmiatas, tū p̄pter p̄motiōes ac dignitates ecclesiasticas, quas p̄uidet suis cōp̄licib⁹. Vñ sicut stat⁹ Papalis p̄ficiēs ecclesiæ pl⁹ meref̄, sic stat⁹ Papalis p̄uers⁹ i illo hoīe q̄ statu abutiē pl⁹ ecclesiæ ificiēs ampli⁹ demeref̄. Signū aut̄ defect⁹ Papæ ē, si postposita lege dei & deuotis euāgelii p̄fessionib⁹, traditiōib⁹ attēdit hūanis, de quo Bernh. Eugeniū arguebat.

Secundum signū est, si Papa & ecclesiastici Prapofiti derelinquētes conuersionem Christi, sint mundo seculariter implicati. Tertium signum est, si mercatores seculi in ministerio Christi ꝑficiat, & studeat ꝑcipue ad uitam secularē, cōtinuandum, pauperes ecclesias aggrauari. Quartum signum est, si per mandatum suum uel ineptorum locationem in cura Pastoralis saluandas animas priuat uerbo dei. Vnde id pensans Lynconiensis, noluit admittere quēdam cognatum Papæ in Canonicū Lynconieñ. ecclesiæ, faciēs inter cætera probabilem rationem. Post peccatum, inquit, Luciferi quod idem erit in fine, tempore ipsius filii perditionis Antichri, quem interficiet dñs I E S V S spiritu oris sui. Nec est nec esse pōt alterum genus aduersum uel contrarium apostolica doctrinā uel euāgelicā, & ipsi dño I E S V Christo tam odibile & detestabile ac abhominabile, & humano generi tā perniciousale, sicut aīas Pastoralis curæ officio & ministerio uiuificandas & saluandas, pastoralis ministerii defraudatione mortificare & perdere. Quod peccatum euidentissimis scripturæ sacre testimoniis cōmittere dinoscūtur qui in potestate pastoralis curæ constituti de lacte & de lana ouiuū, Christi suis carnalibus delitiis satisfaciunt, & pastoralis officii ministerii in æternam ouiuū Christi salutem operandā debita nō ministrant. Ipsa em̄ ministeriorū pastoralium non administratio est scripturæ testimonio, sed ouiuū Christi occisio & perditio. Quod aut̄ hic duo genera peccatorum, licet dispariter sint pessima, & omne genus alterum peccati inæstimabiliter excellētia, manifestū est ex hoc quod sunt duobus existentibus & dictis, licet dispariter & dissimiliter optimis directe contraria, pessimū em̄ est quod optimo cōtrarium est. Et quia in bonis causa boni melior est causato, & ī malis causa mali peior est causato, manifestum est, quī taliū pessimorum interemptorū deformitatis & deificationis, in ouibus Christi, in ecclesiam Christi introductores, ipsis interemptoribus pessimis sunt peiores, & Lucifero & Antichristo proximiores, & in hac peioritate gradatim magis superexcellentes, qui ex maiore & diuiniore potestate sibi data in adificationē, & non in distributionem, magis tenent ab ecclesia Dei tales interemptores pessimos exclu-

dere & extirpare. Hæc Lynconieñ. Vult ipse tantū breuiter, q̄ ouiu
 Christi occisio & perditio, sunt peccata duo pessima, licet differen
 ter, ex eo q̄ uiuificatio per gratiam ouiu, & glorificatio, sunt duo
 ouium bona optima, quāuis dispariter, quib⁹ illa duo occisio & in
 teremptio sunt opposita. Et quia uiuificationi opposita occisio, &
 glorificationi interemptio, sequit̄, q̄ de tanto sunt peccata ista duo
 grauiora, de quanto opponunt̄ potioribus bonis. Et cum deus illo
 rum bonorum per se sit causa, sequit̄, q̄ de tanto occisores & inter
 emptores ouium, quia sunt peiores aliis, de quanto occisio & inter
 emptio ouium sunt peccata peiora. Et patet, q̄ Antichristi & Sata **P**
 næ pessimi ministri sunt, qui animas occidunt. Ex his habet̄, q̄ de
 uiāti prope rebellare, est Christo dño obedire, quod potissime pro
 uenit improuisionibus, q̄ affectionem sapiūt personalē. Vnde mū
 dum testem inuoco, q̄ Papalis beneficiorum distributio, seminat
 in ecclesia mercenarios nimis late, ex parte Paparum, dat occasio
 nem in illis extollendi Vicariam potestatē, nimis app̄ciandi seculi
 dignitatem, & nimis affectandi phantasticam sanctitatē. Illi autē
 Doctores qui expectāt remunerationē temporalem a Papa, uel ti
 ment seruiliter eius potestatem, & sic dicunt, quod sit incomphen
 sibilis potestatis, impeccabilis, incorrigibilis, quod potest licite fa
 cere quicquid libuerit, sūt Pseudopropheta & Pseudoapostoli An
 tichristi. Ex dictis iam patet, q̄ Sedes Apost. est autoritas iudican
 di & docendi legem Christi. Vel secundo, est genus sanctorum Pa
 parum sibi succedentiū ut dictum est. Et illo modo capiūt Apostoli
 ca Sedes Distinc. xxii. Sacrosancta, ubi dicit Papa Anacletus. Hæc
 uero Apost. Sedes, caput & cardo ut pfatum est, a dño & nō ab alio
 cōstituta est, & sicut cardine ostium regis, sic huius sanctæ Apostoli
 cæ Sedis autoritate, omnes alia dño disponente regunt̄ ecclesiæ.
 Papa iste intendebat, q̄ ipse esset caput & cardo, caput in p̄sidendo
 & cardo in regendo. Sed satis habet debile argumentum ad probā
 dum suam intentionem. Nam arguit a simili dicens. Sicut cardine
 ostium retinet̄, sic huius sanctæ apost. Sedis autoritate, omnes ec
 clesiæ dño disponente regunt̄. Sufficeret arguere, q̄ Papa cum car
 dinibus se bene regerent. Nam sicut uno cardine solum unū ostiū

regit, sic ipsorum doctrina & autoritate bonū esset, quod ipsi re-
gerent bene, & postea quod etiam alia ecclesie regerent. Qualiter
em̄ regunt illi nostrā Pragensem ecclesiam, nisi distribuendo auaris
beneficia, & colligendo pecunias. Sed ubi est doctrina uel alia mini-
stratio potestatis? Tertio sumit sedes pro ptate, & illo modo sumit
xxi. distinc. Inferior, ubi dicit Nicolaus papa. Inferior sedes potio-
rem absoluere nō potest, & concludit, sed satis impertinenter, ex il-
lo Esaia x. Nunquid gloriabitur securis contra eū qui secat in ea, aut
exaltabitur ferra contra eum qui trahit eā, dicens. His itaq; ex diuina
scriptura commemoratis, sole clarius exhibuimus, nō posse quēq;
qui minoris autoritatis est, eum qui maioris est ptatis iudiciis suis
addicere, aut propriis diffinitionibus subiugare. Ecce ibi uocat infe-
riorem sedē, hoīem minoris autoritatis, & superiorē sedē, hoīem
maioris autoritatis. Quomodo aut̄ sumit Sedes cum dicit Pela-
gius Dist. xxi. Cū dicit. Est ergo prima Apostoli Petri Sedes Ro-
mana ecclesia, nō habens maculā, neq; rugā, nec aliquid eiusmodi,
Ecce ibi Sedes Petri Romana ecclesia esse dicit. Sed pro quo ueri-
ficatur qd sit sine macula & ruga, cū nec Papa est illa sedes sine ec-
clesia, nec Papa cum Cardinalibus qui non sunt sine macula, nec ec-
clesia lapidea, pro certo non possum aliter concipere, nisi quod se-
des illa sit, omnes uitam Petri finaliter secundū legē Christi imitā-
tes. Illi em̄ primū in patria erunt, sine macula & ruga. Sed si istius
Papæ fuit hæc intentio, non scio. Vnde August. super Psal. Latat⁹
sū in iis q̄ dicta &c. super illo Sederūt sedes in iudicio, ad propositū
sic loquit. Quō ibi sederunt sedes in iudicio? mirū ænigma, mira
q̄stio, si nō intelligat, Sedes, quod græci thronō appellāt. Thronos
græci sellas dicūt, tanq̄ honorabiles, Ergo fratres mei, nō est mirū
si sedeant homines in sedibus, in sellis, ut aut̄ ipsæ sedes sedeant, quō
possumus intelligere, tanq̄ si dicat aliquis, sedeāt hic Cathedræ, aut
sedeant hic sellæ, in sella sedere, in sedibus sedere, in Cathedris sede-
re, non ipsæ sedes sedent. Quid est ergo hoc quod ibi Sederūt sedes
in iudicium? Certe soletis audire dño dicente. Cælū mihi thronus
est, terra aut̄ scabellū pedum meorum. Latine aut̄ totū sic dicitur.
Cælum mihi sedes est. Qui sunt isti? nisi iusti. Qui sunt cali? nisi

iusti. Quæ ecclesia? ipsi ecclesia, sic sunt multæ ut una sit. Sic ergo & iusti, ita iusti sunt cælum, ut cæli sint. In ipsis autem sedet deus, & de ipsis iudicat Deus. Et non sine causa dictum est. Cæli enarrant gloriam dei. Apostoli autem facti sunt cælum. Unde facti sunt cælum quia iustificati. Quomodo peccator factus est terra, cui dictum est Terra es & in terram ibis. Sic iustificati facti sunt cælum. Portaerunt Deum, & de ipsis Deus coruscabat mirabilia, tonabat terrores, pluebat consolationes. Erant ergo illi cælum, & enarrabant gloriam dei. Nam ut noueritis ipsos dictos cælum, ibi ait in ipso Psalmo In omnem terram exiuit sonus eorum, & in fines orbis terræ uerba eorum. Quæris quorum, & inuenies cælum. Si ergo cælum sedes dei, Apostoli autem cælum, & ipsi facti sunt sedes Dei, ipsi sunt thronus dei. Dictum est in alio loco. Anima iusti thronus est sapientiæ. Magna res dicta est, Anima iusti thronus sapientiæ, id est in anima iusti sedet sapientia tanquam in throno suo, & inde iudicat quicquid iudicat, ergo erunt throni sapientiæ, & ideo dixit illis dominus. Sedebitis super duodecim thronos iudicantes duodecim tribus Israel. Sicut & ipsi sedebunt super duodecim sedes, & ipsi sunt sedes Dei. De illis quippe dictum est. Ibi enim sederunt sedes. Quomodo ibi sedebunt sedes qui sederunt sedes? & qui sunt sedes? de quibus dictum est. Anima iusti sapientiæ sedes. Qui sunt sedes cæli? Cæli.

Qui sunt cæli? Cælum. Quod est cælum? de quo dicit Dominus. Cælum mihi sedes, & ipsi iusti sunt sedes, & habet sedes & in illa Ierusalem sedebunt sedes. Ad quam rem? in iudicium, Sedebitis, inquit, super duodecim sedes iudicantes duodecim tribus Israel. Quos iudicantes? Deinde qui sunt in terra qui iudicabunt? Qui facti sunt cælum? Hæc Augustinus, ostendens ex scriptura quod iusti sunt sedes Dei, & qui iudicabunt. Quarto sumitur Sedes pro loco in quo quod Apostolus mansit per tempus notabile, regens populum secundum legem Christi. Et illo modo Ierusalem non nuda ciuitas, sed cum populo fuit sedes Iacobi apostoli, qui episcopus primus electus ab Apostolis, ibi fuit a domino constitutus. Et Antiochia fuit prima sedes Apostoli Petri, & ita dicit Marcellus R. Papa xxiiii. q. i. Rogamus uos fratres, quod nihil aliud doceatis neque sentiatis, quam quod a beato Petro Apostolo, & reliquis Apostolis

IOHANNIS HVSSITÆ DE

& patribus accepistis. Infra. Eius Sedes scilicet Petri primitus fuit apud uos, quæ postea iubente Dño Romam translata est, cui admi-
 niculante gratia diuina hodierna p̄sidemus die. Si nō uestra Anti-
 ochenæ quæ olim prima erat, Romanæ cessit Sedi, nulla est q̄ eius
 subiecta non sit ditioni. Ecce iste Papa ualde pulchre cepit, sed ual-
 de intricate finiuit. Primo dicit rogās, q̄ nihil aliud sacerdotes per
 Antiochiam doceant, nisi quod a Petro & ab aliis Apostolis, & san-
 ctis patribus acceperunt. O utinam illud facerent omnes Clerici,
 Deinde dicit, q̄ Petri sedes primitus fuit apud eos .i. primus locus
 notabilis residentia, in quo ut Episcopus docuit legē Christi, & hoc
 uerum est. Sed quando dicit, postea uero Romam trāslata, scilicet
 Sedes Petri, pro certo iam nescio quæ Sedes sit illa sic translata, nā
 ecclesia non, locus non, populus non. Si dicis authoritas Petri do-
 cendi legem, illa tēpore Petri fuit in Antiochia & in Roma. Quid
 ergo translatum est? nisi Petrus, dum de Antiochia uenit Romā.
 Petro aut non p̄sedit Marcellus Papa, nec Petrus nūc est Sedes ro-
 mana. Quid ergo refert ibi illud pronomen cui? dum dicit, cui p̄-
 sidemus, pro certo intricate iste Papa loquit, quia post dotationē
 Romanus existens Ep̄s, intendebat quod ex autoritate Cæsaris
 uocabat̄ romana ecclesia priā. i. dignior sedes, cui ipse p̄sidet, & sic
 itēdebat, q̄ Antiochiæ sacerdotes sibi subiicerēt. Si hoc affectauit
 Petrus residens in Roma, nescio. Sed scio, q̄ in suis epistolis opta-
 bat, quod sequerent̄ uestigia I E S V Christi. Quomodo adhuc Pa-
 pæ multi & Canonistæ loquunt̄ obscure de Sede Apostolica p̄ter-
 mitto, non tñ dico, q̄ ciuitas Roma sit Sedes apostolica, ad tñ ne-
 cessaria quod sine ea nō possit errare ecclesia I E S V Christi. Nam
 per possibile destructa Roma ut Sodoma, adhuc posset stare eccle-
 sia christiana. Nec est uerū, q̄ ubicūq; ē papa, ibi est Roma, quāuis
 uerum est, ubicunq; fuerit Papa, dum est hic in terris, ibi est autho-
 ritas Petri in Papa, dum nō discedit a lege dñi nostri I E S V Chri-
 sti, & tantum dixerim de Sede Apostolica quo ad præsens.

CAPVT XIX.

A DICTO quid sit Sedes Apostolica, dicendum est in quibus
 ipsi Sedi Apostolicæ sit parendum. Et dicunt p̄fati Doctores

¶ in omnibus per inferiores, ubi non prohibetur purum bonum, uel precipi purum malum, quod pro modo, loco, tempore uel persona potest esse & bonum & malum. Et probant hoc per quatuor testes idoneos, scilicet per Saluatorem, Bernardū, Augustinū & per Hieronymum. Et quia Doctores receperunt distinctionē Bernardi in epistola ad Adam Monachum, de puro bono & puro malo. Ideo notandum, quod postquā B. Bernardus ostendit quod non est alicui obediendum in malo, & cōcludit dicens. Igitur facere malū quolibet etiam iubente constat non esse obedientiam, sed potius inobediētiam. Sane hoc aduertendū, quod quaedam sunt pura bona, quaedam pura mala. Et in his nullam deberi hoībus obediētiam, quoniā nec illa omittenda sunt, etiā cū prohibent. Nec ista, uel cum iubent committenda. Porro inter hęc sunt media quaedam, quę pro modo, loco, tempore, uel persona & mala possunt esse & bona. Et in his lex posita est obedientiæ tanquā in ligno scientiæ boni & mali, quod erat in medio Paradisi. In his profecto pars nō est nostrum sensū pferre sententiæ magistrorum. In his omnino Prælatorum nec iussio nec prohibitio contemnenda. Infra. Fides spes & charitas pura sunt bona & cætera huiusmodi, & nō possunt uel prohiberi uel non teneri. Pura mala sunt, furtum, sacrilegium, adulteriū & cætera ta-

B lia, quę utiq; nec bñ precipi nec perfici possunt, nec male nō prohiberi nec fieri. Nullius prohibitio ualet obuiare pceptis, nullius iussio p iudicare prohibitis. Sunt deinde media, quę quidem per se nec bona noscunt esse, nec mala. Possunt tñ indifferenter & bene pariter & male uel iuberi uel prohiberi. sed male nullatenus in his a subditis obediri. Ex his sunt ut exempli gratia ponam ieiunare, uigila-

C re, legere & quęq; talia. Sciendum uero quod media quaedā impurose seu malorum transeunt rōnem. Nam coniugiū cum fieri liceat & non fieri factum iam solui non licet. Quod ergo ante nuptias medium esse liquebat in iam coniugatis puri boni uim obtinet. Itē propria possidere seculari nomini medium est, quoniam & nō possidere licet, Monacho uero, quia possidere non licet purum malū. Hac Bernardus. Notandum etiam, quod ad sensum loquētium circa actus humanos, quod opus uocatur Neutrum, apud eos quod de

C sua primaria intentione, nec dicit bonum moris uel malum uitii, ut ædificare uel texere. Opera autem dicuntur bona uel mala de genere, quæ dicunt substantiam uel naturam operis bonis uel mali moraliter, non tamen implicant circumstantias per se statuētes naturas talium actuum in genere uirtutis uel uitii, ut dare eleemosynam & occidere hominem, utrunq; enim istorum potest tam bene q̄ male fieri secundum diuersitatem causæ, uel intentionis operam. Nam dare eleemosynam pro uana gloria est malū, sicut occidere hoīem authoritate Dei, ne inficiat ecclesiā, est bonū. Aliqua aut̄ sunt opera aggregata, quæ dicunt simpliciter bonum uel malum moraliter, ut mechari & furari quo ad uitium, & charitatiue diligere deum & proximum quo ad uirtutem. Leuiter sic aliquis actus est simpliciter bonus, ut charitatiue diligere deum. Aliquis simpliciter malus, ut odire deum. Item aliquod est bonum de genere, quod scilicet plus inclinatur ad iudicandum, quod sit bonum q̄ ad iudicandum q̄ sit malum, ut ieiunare, eleemosynā dare. Aliquod est malū de genere, quod scilicet inclinatur ad iudicandum plus quod sit malum q̄ quod sit bonum, licet possit bene fieri in hominem occidere. Sed opus neutrum dicitur opus, qd̄ nō plus inclinatur ad iudicandum quod sit bonum q̄ malum, nec e contra, ut texere, comedere, arare, currere. Vnde op⁹ simpliciter bonum tenet gradum primum. Opus bonum de genere gradum quasi medium. & op⁹ neutrum gradum infimum. Exemplum in his tribus, Diligere deum, ieiunare & texere. Similiter in eorum oppositis. Nam opus simpliciter malū, ut deū odire, malū de genere, ut hominem occidere. Sed tertium scilicet neutrum, nō datur malum, quia tunc nō esset neutrum. Dicitur enim neutrum quia non plus ad uirtutem declinat q̄ ad uitium, uel e contra. **V**terius notandum, qd̄ diuisio immediata humanorum operum est, qd̄ uel sunt uirtuosa uel uitiosa, patet, quia si homo est uitiosus, & agit quicquam, tunc agit uitiose. Et si est uirtuosus, & agit quicquā, tunc agit uirtuose, quia sicut uitium quod crimen dicitur siue mortale peccatum, inficit uniuersaliter actus hominis. Sic uirtus uiuificat omnes actus hominis uirtuosi in tantum, qd̄ existens in gratia,

Opus duplex

dicitur mereri & orare dormiendo & quolibet operando, ut dicunt Doctores sancti, præsertim Beatus Augustinus, Gregorius, Hieronymus, & alii. Et fundatur illud dictum in illo Christi IESV Saluatoris nostri uerbo, quod dixit Lucae sexto capitulo. Si oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit, id est si intentio fuerit bona in gratia ad opus, tunc totum corpus tuum id est congeries omnium operum tuorum lucida erit, quia munda coram Deo. Si autem oculus tuus, id est intentio nequam fuerit, criminata atq; coinquinata per uitium, totum corpus tuum scilicet operum, tenebrosus id est uitiosus erit. Vnde gentium Doctor Apostolus Paulus præcipit ita dicens. Omnia in gloriam Dei facite, secunda Corinthiorum primo. Et alibi prima Corinthiorum ultimo. Omnia uestra in charitate fiant. Vnde totus modus uiuendi charitatiue est uirtuosus, & totus modus uiuendi hominis præter charitatem est uitiosus. Ex quo patet, qd sicut nemo potest esse neuter quo ad uirtutem uel uitium, cum oportet qd uel sit in gratia Dei omnipotentis, uel extra gratiam. Sic nulla conuersatio hominis potest esse neutra. In uirtuosis ergo obediendum est Præposito In uitiosis autem præceptis audacter resistendum. Istis supra notatis, cauere debet quilibet Christi fidelis ne credat, qd si Romanus Pontifex, uel Prælatus, quidquam præcipit, quod illud sit ut Dei mandatum faciendum, ac si ille Prælatus errare non posset, ut nec Christus IESVS. Secundo, teneat de præceptis in lege Domini, quomodo aliqua præcipiuntur nobis confuse, & aliqua distincte. Confuse præcipiuntur, quæcunque continue meritorie debemus facere, modo quo beatus Augustinus dicit quod continetur omnis ueritas in scriptura. Op⁹ autem præceptum ad quod non est ratio, uel ecclesiæ Christi utilitas, non continetur explicite uel implicite in scriptura. Et illud siue a Papa, siue a Prælato alio præceptum fuerit, non tenetur subditus facere, ne in libertatem legis Domini per illud offenda. Cū debemus ut fidele accipere, qd de⁹ nihil nobis præcipit facere, nisi qd sit nobis meritorium & rationabile, & p consequens pfficuū ad salutē.

IOHANNIS HUSSITÆ DE

Conclusio sit ista. Virtuosus Præpositus, immo & discipulis tenentur obedire subditi uolenter & gaudenter, dum implere præcipiunt mandata dñi IESV Christi. Patet ista conclusio. Nam Matth. xxiii. dicit Christus. Supra Cathedra Moysi sed. scribæ & pharisei, oia ergo quæcunq; dixerint uobis facite, omnia scilicet mandata mea. Vbi Augustinus super Iohann. ut proximo cap. dictum est. Sedendo, inquit, Cathedra Moysi legem dei docent, ergo deus per illos docet, sua uero si uelint illi docere, nolite audire, nolite facere. Hæc Augustinus. Et quo ad istud etiam dicit Christus Lucae x. Qui uos audit, me audit, & qui uos spernit &c. Et per consequens deum patrem, quia non obediunt talibus, ut hominibus, sed ut ministris dei, cui præcipaliter obediunt. Ideo nemo debet obedire homini in aliquo etiã minimo, quod diuino obuiat mandato, quod uocatur a B. Bernardo diuinum consilium. Cum Act. v. dicit Petrus. Obedire oportet magis deo quàm hominibus. Vnde sicut iubemur obedire Præpositis in licitis & honestis, cum circumstantiis adhibitis, ita iubemur eis in faciem resistere, quàm ambulant cõtrarie diuinis consiliis uel præceptis. Cum Paulus præcipiens, quod simus imitatores sui. Corinth. ii. Propter leuem culpam in faciem restitit Petro, ut dicit Galat. ii. Magis autem tenemur obedire Paulo, & cuicumq; auctori diuinæ scripturæ, quàm Romano Pontifici in operibus mediis siue neutris. Et cum nõ tenemur sequi quemcumq; Apostolum, nisi de quanto sequitur dñm IESVM Christum, sicut patet ex limitatione Apostoli. Patet, quod nulli Præposito post sanctos Apostolos obedire tenemur, nisi de quanto præcipit uel cõsulerit Christi consilia uel mandata. Ideo sanctus Apostolus. i. Corint. **F**iiii. & xi. quàm consulit ut sint imitatores sui, statim annunciat formam sequendi, cum infert. Sicut ego Christi. Vnde examinare debet discretus subditus præcepta Præpositi, quàm uideat declinare a lege Christi, uel sua regula. Nõ enim quilibet Præpositus est incorrigibilis. Et hic præcepit Christus frequentius in operibus uigilare, unde Marci xiii. dicit. Oibus dico uigilate. Et pri. Iohann. iiii. dicit Apostolus. Charissimi, nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus si ex Deo sint, quàm multi Pseudoprophetae exierunt in mundum. Et Matthæi xxiiii. dicit Saluator. Multi Pseudoprophetae surgent, & seducent

multos. Et quo ad hæc ualde pulchre loquitur S. Bernardus in epistola ad Adam monachum, reprehendens ipsum, quod suo abbati indigne obediuerit contra regulam sui uoti. Unde dicit per exclamationem, sed irriforie. O monachum obedientissimum, cui ex quibuslibet seniorum uerbis, ne unum quidem Iota preteruolet, non attendit quale sit quod precipitur, hoc solo contentus quod precipitur, & hæc obedientia sine mora. Si ita oportet deleatur iam de libro euangelii. Estote prudentes sicut serpentes. Sufficiente quippe quod sequitur, Et simplices sicut columbæ. Nec dico a subditis mandata Præpositorum esse iudicanda, ubi nil deprehenditur diuinis contrarium institutis. Sed necessariam assero et prudentiam, qua aduertatur si quid aduersatur & libertatem qua ingenue contemnatur. Cæterum iste Nihil, inquit, habeo interrogare, uiderit ille qui iussit. Dic quæso, si dato in manus gladio suum te armari in iugulum? Acquieuiisses? Nonne etiam alius cum prohibere possis, in crimen reputatur homicidii. Age ergo, uide ne forte sub pretextu obedientiæ in quippiam grauius inferueris, hæc Bernardus. Et adducit multa scripturæ testimonia, & concludit. Tu ergo aduersus hæc omnia, atque alia in hunc modum innumera ueritatis testimonia, putasti cuiquam obediendum. Odiosa peruersitas obediencia uirtus, quæ semper militat ueritati, aduersus ueritatem accingitur. Hæc Bernardus. Unde ipse Bernardus ponit in sermone de aduentu Domini, quinque conditiones rectificantes obedientiam. **Obedien**
 Prima, cum opus est sanctum, quia non est obediendum contra deum **tia quin**
 Secunda, cum est uoluntarium. Tertia, cum est purum secundum intentionem sanctam, iuxta doctrinam Saluatoris Matth. vi. Si oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit. Quarta, cum est discretum, cum nimietas uel defectus inficiat. Et quinta, cum sit firmum usque ad finem debitum perseverans. Ex quo patet, quod subditus confyderans indiscretum mandatum Præpositi, quod est notum, uel debet esse notum, uergere ad detrimentum ecclesiæ, distrahendo a cultu dei, & profectu salutis animarum, debet illi Præposito resistere. Nam talis resistentia est uera obedientia, ne dum Deo facta, quo ad legem fraternæ correctionis, sed etiam ipsi Præposito, quia nullus Præpositus, quicquam debet precipere nisi bonum. Cum ergo subditus ex obediencia

ria obligat ad bonum in genere a Præposito, sequitur, quod obedit sibi sic resistendo sicut debet, quia facit quod bonum est, diuertens a malo. Ex isto patet, quod subditus obediens suo Præposito in malo non excusatur a peccato. Quia dicit Saluator Matth. xv. Cæcus si cæco ducatum præbet, ambo in foueam cadunt. Hoc est, si cæcus .i. ignarus uel malus Præpositus, cæco .i. ignaro subdito uel malo præbet præcipiendo ducatum ad opus, ambo in foueam erroris cadunt. Vnde pertinenter Christus dixit discipulis de scribis & pharisæis, qui docuerunt, quod peccatum est manducare panem non lotis manibus, cum tamen non sit peccatum, Sinite illos, cæci sunt & duces cæcorum. Quid est finite illos? Glosa .i. permittite suo arbitrio, cæci sunt .i. traditionibus tenebrosis. Et istam Christi regulam obseruat bruta animalia cum equus uel asinus cognoscens ante foueam, stimulatus calcari bus, precipitum canet quantum potest, ut patet & de asina, quæ cognoscens angelum prohibentem, ne per uiam qua uoluit Balaam pergeret, uoce hominis corripuit Prophetæ insipientiam. Vnde Bernardus ad Adam Monachum in epistola ironice sic loquitur. Tu ille obedientissimus filius, tu ille deuotissimus discipulus, illum patrem & præceptorem tuum, quem nec puncto quidam temporis uel transuerso ut dicitur pede a te quod diu uixit passus es elongari, ita ut in foueam quoque post eum, non quidem cæcis, sed apertis more Balaam oculis cadere non cunctatus sis. Hæc ille. Ex istis cum ueneris ulterius sequitur, quod licet Clericis subditis, immo & Laicis de suorum Præpositorum operibus iudicare. Patet ex hoc, quod aliquod est iudicium discretæ & absconditæ arbitrationis in foro conscientiæ. Et aliud iudicium potestatiuæ iurisdictionis in foro ecclesiæ. Primo modo subditus debet pure se ipsum iudicare, iuxta illud pri. Corinth. xi. Si nosmetipsos iudicarem, non utique iudicaremur. Et secundo debet iudicare omnia sibi cõiter ad salutem pertinentia. Iuxta illud pri. Corinth. ii. Spiritualis autem homo iudicat omnia. Oportet autem Laicum sic iudicare opera sui Præpositi, sicut Apostolus iudicauit opera Petri corripiendo, ad Galat. ii. Cum uidissem, inquit, quod non recte ambularent ad ueritatem euangelii, dixi Cephae coram omnibus. Si tu cum Iudaus sis gentiliter uiuis, & non iudaice, quo

G
Iudicium
duplex

modo gentes cogis iudaizare? Secūdo debet Laicus iudicare Præpositum ad fugiendum. Nam Matth. vii. dicit Christus. Attendite a falsis prophetis qui ueniunt ad uos in uestimentis ouium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces. Sed debet iudicare ad spiritualiter p̄ficiendum, & corporaliter nutriendum, uel aliter benefaciendum. Aliter em̄ nunq̄ eligerentur a Laicis Clerici in curatos, cōfessores, uel eleemosynarios. Sicut ergo licet diuitibus huius seculi examinare diligenti iudicio, quibus Præpositis qualibet & qualiter ministrabunt eleemosynas, cauendo a lupis rapacibus, qđ secundū Apostolum Actuum xx. Et secundum Chrysoſt. in imperfecto, omelia xx. manifeste per hoc discernitur, qđ plus quærunt subditorum pecunias q̄ salutem, contra Apostolum ii. ad Corinth. xiii. Non em̄ quæro quæ uestra sunt, sed uos. Vnde Act. xx. prophético prauidēs tales Pseudoapostolos sic affatur. Ego scio quia intrabunt post discessionem meam in uos lupi rapaces, non parcentes gregi, Et quia ista lupacitas manifeste cognoscit̄ per spoliationem temporaliū, & inflictionem pœnarum ad ipsa temporalia copiosius rapiendū, declarat se ipsum habuisse modum oppositum. Argentum, inquit, & aurum aut uestem nullius concupiui, sicut ipsi scitis, quoniam a Deo quæ mihi opus erant, & his qui mecum sunt, ministrauerunt manus ista. Debent ergo subditi pie in Christo uiuentes Apostolorum uitā attendere, & considerare si ipsis cōformiter uiuunt eorū p̄positi. Si em̄ in spirituali sunt ministerio desides, si sunt ad exigendum pecunias diligentes, euangelicam paupertatem aspernantes & innitentes seculo, etiam alia manifeste seminantes crimina, tūc ut sic cognoscent ex opere, quia a religione I E S V Christi domini declinauerunt. Ergo O cordati amatores legis Christi, primo operibus eorum credite, si uergunt ad seculum. Secundo, mandatis attendite, si sapiūt auaritiam, uel seculi quæstum. Tertio, scripturam sacram consulite, si præcipiunt conformiter ad Christi consilium, & secundū hoc credite eis, uel discredite secundū eius oppositū. Nō autem dicunt Curati Laicis, Quid uobis pertinet de uita uel operibus nostris discernere? cum Saluator noster dicat Matth. xxiii. ca.

IOHANNIS HUSSITÆ DE

Secundum opera eorū nolite facere. & post declarat opera tribus Prælatorum, ut cognoscentes ea sciant illa salubriter euitare, imo Prælatis dicentibus. Quid uobis pertinet de uita uel operibus nr̄is discernere? Et cōtradiceſ talib⁹ laicis pertinēter. Quid ad uos pertinet elemosynas nostras recipere? cū dicat Apostolus ii. Tessal. ultimo. Denunciamus uobis in noīe dñi nostri IESV Christi, ut subtrahatis uos ab omni fratre ambulante inordinate, & non secundū traditionē quā acceperunt a nobis, ipsi em̄ scitis quēadmodū oporteat imitari nos, quā non inquieti fuimus inter uos, neq; panē gratis manducaui mus ab aliquo, sed in labore & in fatigatione. Et infra. Nam cum effemns apud uos denunciabamus uobis, quoniam si quis non uult operari, non manducet. Et patet, quomodo debent subditi de mandatis & operibus Præpositorum rationabiliter iudicare, quia alias forent in mortis æternæ periculo, nec iudicaret discretē de ipsis, in quo debent eis credere, in quo eos debent sequi, & in quibus eis rationabiliter debent iuxta legem Domini obedire. Nam nos præmonuit Magister optimus dñs. Attēdite a falsis prophetis Matth. vii. Et Attendite a fermento Phariseorum Matth. xvi. Et Matth. xxiii. dicit. Nolite credere nolite exire, & secundum opera eorum nolite facere. Matth. xxiii. Ipse & de suis operib⁹ hortatus est sacerdotes & turbas iudicare, dicens Ioan. viii. Quis ex uobis arguet me de peccato. Et Ioha. x. Et si mihi non uultis credere, operib⁹ credite. Et q̄ malum est Christi ecclesiæ, q̄ Præpositi nostri plus exigunt ut credatur suis approbationibus & reprobationibus in cūctis suis iudiciis, q̄ exigunt ut credatur fides sacræ scripturæ, quæ est fides Catholica. Et plus puniunt pro excessu suarum traditionum, q̄ blasphemantes in præcipuam fidem Christi. Sic de eis potest dici illud Psalmistæ. Qui edebat panem magnificauit super me supplantationem. Ipsi enim, ut met asserunt, edunt patrimonium Christi, & tamen plus apprehendant sua mandata, q̄ ipsius dñi IESV Christi.

Finis Capitis Deciminoni.

CAPVT XX.

ADHVC, q̄ Doctores in suo duplici dicto intelligant meli⁹
 cum dicunt Romanæ ecclesiæ & Prælatis est obediendū in **A**
 omnibus per inferiores &c. Et iterum. Igit̄ eis obediendum
 & parendum est. Suppono ex uera grammatica, q̄ hoc cōplexū, est
 obediendum, tm̄ ualet sicut hoc complexum, debet obedire, & ulte
 rius, q̄ hoc uerbum, debet, dicat debitum obligationis ad obediē
 tiam sub pœna peccati mortalis. Patet suppositio ex allegatione
 Doctorum per illud Saluatoris Matth. xxiii. Oīa quæcunq; dixe
 rint uobis seruate & facite. Istud em̄ uerbum dñi p̄ceptum est. Pa
 tet secundo suppositio ex uerbis Doctorū cum dicunt. Quidā autē
 de Clero in regno Boemiæ nolunt consentire, conantes, quantū in
 eis est, inducere fidelem populum ad inobedientiam respectu Præ
 latorum, & ad irreuerentiam papalē, episcopalem, sacerdotalem &
 clericalem dignitates. Modo notum est, q̄ inobedientia & irreue
 rentia quam innuunt Doctores foret peccatū mortale. Tertio pa
 tet ista suppositio ex allegatione B. Augustini, ubi dicit. Obediens
 patri non fueris (intellige non patri corporali, sed spiritali) om̄es
 uirtutes perdidisti. Modo planum est, q̄ non pōt homo uirtuosus
 omnes uirtutes perdere, nisi per peccatum mortale. Et sic in aucto
 ritate illa inobedientia crimen inculcat. Istud ergo dictū Doctorū
 ex suppositiōe Romanæ ecclesiæ & Prælatis est obediendū per in
 feriores in om̄ibus &c. tm̄ ualet id est debet obedire sub pœna pec
 cati mortalis. Vnde ad istum sensum clamant nunc, q̄ sum Roma
 næ ecclesiæ inobediens, & propter hoc me excommunicant. Et pla
 num est, ex lege dei & ex lege Canonum. q̄ non debet quis excōmu
 nicari, nisi propter peccatū mortale, ut dixi alibi. Ista suppositione
 stante pono istam conclusionē. Nulli Apostolicæ Sedi romanæ ec
 clesiæ, id est nulli Papæ cum Cardinalibus ut Doctores concipiunt
 & prælatis est obediendum per inferiores in oībus, q̄ nec sunt pura
 mala nec pura bona. Probat̄, nulli Romanæ ecclesiæ & Prælatis te
 nē sub pœna peccati mortalis rex, marchio, dux, baro, miles, ciuis,
 uel rusticus obedire ut propria non possideat, uel coniugiū intret,
 & illa scilicet proprium possidere, cōiugium intrare, nec sunt pura
 bona nec pura mala illis personis, ergo cōclusio. Consequentia no

ra est & minor, patet per B. Bernardum in epistola ad Adam Monachum, cum dicit. Sciendum uero, quia media quæ in purorum plerumque seu malorum transeunt rationem. Nam coniugium cum fieri liceat, & non fieri, factum non solui non licet. Quod ergo ante nuptias medium esse liquebat, in coniugatis uim puri boni obtinet. Item propria possidere seculari quidem homini medium est, quoniam & non possidere licet, Monacho uero quia possidere non licet, purum malum est. Hac Bernardus. Maior sic probatur, Nulli Romanæ ecclesiæ licet præcipere sub pœna peccati mortalis, quæ rex, marchio, dux, baro, miles, ciuis uel rusticus coniugium intret, uel r. o. possideat proprium, ergo etiam nullus dictorum sub pœna peccati mortalis tenetur obedire. Consequentia nota est, & antecedens patet, quia non licet Romanæ ecclesiæ supra Christi cõsiliu suum præceptum exaltare. Sed præcipiendo romana ecclesiæ quæ rex marchio, dux baro uel miles nihil proprium possideat, exaltaret suum præceptum supra Christi cõsiliu, quod est primum cõsiliu inter duodecim præcipua consilia euangelica, scilicet uoluntaria paupertas, in abdicatione proprietatis consistens, quod sapit egentiã. Christus cõsultat, non præcipit dicens cuidam iuueni principi Matth. xix. Si uis perfectus esse, uade & uende oia quæ habes, & da pauperibus, & sequere me. Similiter romana ecclesiæ præcipiens, quæ rex, marchio uel secularis alius intrat cõiugiũ, præciperet contra Christi consiliũ, quod ergo non faceret contra Christi castitatis enim uirginæ obseruatiã ad mortẽ, est tertiũ consiliũ Christi euangelicũ, de quo Matth. xix. ait. Sunt eunuchi qui se castrauerunt propter regnũ cælorum. quod Christus non præcipit sed cõsultat, quod cui cõgruit, illud bñuole tenet, dicens. Qui potest capere capiat. Magna ergo p̄sumptio foret Romanæ ecclesiæ, arctare aliquẽ sub pœna peccati mortalis, ultra cõsilia Dñi sui. Hoc enim foret imponere onera importabilia in humeros hominũ, ut dicit Saluator Matth. xxiii. Quæ scribæ & pharisei sedentes supra cathedrã Moyse non tenent, sed aliis imponunt. Ut dicit Christus ibidem. Vnde dicit Apostolus Christi, qui cõspexit arcana dei, quæ non uidit Romana ecclesiæ, non fuit ausus præcipere nubere, nec in cõtinentia manere. Ideo pri. Corinth. vii. dicit. Vnus

quisq; proprium donū habet a deo, alius quidem sic, alius uero sic. Nihil apostolus uoluit ꝑcipere, nisi quod dñs per eum ꝑcepit, & sic quod fuit utile obedienti. Nam multa sunt consilia aliis, q̄ non sūt nobis consilia ex fragilitate uel ignorantia. Vt unus sine peccato mortali nubit in domino, dum tamen melius esset sibi seruare uirginem suam castam, sed ignorat, credens oppositum. Ideo dicit Apostolus. Vnusquisq; proprium donum habet a deo, alius quidē sic alius uero sic. Et sequit̄. Quod si non se continent, nubant, melius est eñ nubere q̄ uri. Aliqua itaq; sunt aliquibus magis utilia, q̄ forent aliis minus utilia. Vnde error foret notabilis, credere, q̄ om̄ia Christi consilia forent quibuscunq; utilia, ut impleant ipsa ad literam. Et hinc filius nō tenetur patri obedire sub pœna peccati mortalis dum ꝑcipit, ut nihil possideat, uel q̄ nubat. Similiter est, & de filia, quam non potest licite cōpellere, ut casta maneat ad mortem, uel q̄ nubat, Item. Si id dictum Doctorum foret uerum, q̄ **Sedi Apostolicæ Romanæ ecclesiæ est obediendum per inferiores in omnibus &c.** Sequitur, q̄ rex Vuécesslaus Romanorum rex & Boemiæ rex, similiter Sigismundus Hungariæ rex continue peccarēt mortaliter, ex eo, q̄ ad mandatum Romanæ ecclesiæ, & Bonifacii papæ cum Cardinalibus non obedierunt, in resignando regna, ille regnum Romanorum, & iste regnum Hungariæ. Et planum est, quia resignare regnum illi & isti, nō est purum malum, ut patet ex dicto Bernhaldi. Et cum nondum illud mandatum prædicti reges impleuerunt, nec per ipsum Bonifacium absoluti sunt, Sequitur, q̄ adhuc in inobedientia perseuerant. Sed quis sani capitis, hoc uellet dicere? cum ex lege Domini ipse Papa Bonifacius id non debuit attemptare. Itē sequit̄, q̄ aliqui ex dictis Doctoribus, utputa Stanislaus, Petrus Znoyma, Iohannes Heliæ, & adhuc aliquis, sint continue in excommunicatione Papali, Patet, quia Sedi Apostolicæ Ro. Curia usq; hodie non obedierunt. Vel si iā propter lites occulte obedierunt, non tamen a prophanatione absoluti sunt, cum mandatum fuit eis per Pontificem Innocentium sub pœnis excommunicationis, priuationis beneficiorū, & inhabilitatiōis, ut effectualiter darēt & assignarēt locū mḡo Mauricio quē optauit,

& ipsi solenniter moniti per Notarium coram testibus, usq; hodie non obediunt illi mandato, cum tñ assignare locū Magistro Mauricio nō est purum malū quod mandat. Quamuis forte ipsi magistro Mauricio est malum, q̄ tam insolite affectant illum locū, & ipsis Doctoribus etiā forte est malum. Quia amantes primum locū in Synagogis, ipsum Mauriciū non admittunt. Vtinam utrinq; nō sint in illa salutatione Christi magistri humilimi. Lucae xi. Ve uobis Pharisæis qui diligitis prias cathedras in synagogis. Et Matth.

D xxiii. addit, & uocari ab hoibus Rabbi. Item in actibus bōis de genere, ut sunt ieiunium, oratio, q̄ non sunt pura mala, non est parendum Romanæ ecclesiæ, uel Prælatis, nisi in mensura librata rōne. Patet, quia contingit subditum ad tantū continuare orōnem atq; ieiuniū, q̄ deficiat nocendo sibi atq; ecclesiæ, sed hoc est fugiendū tam a p̄cipiente q̄ a subdito, ergo antecedens uerum. Constat enī q̄ foret Dei tentatio obedire Prælato, uel uouere sibi, q̄ nunq̄ nisi tñ comederē uel potarem, nunq̄ nisi tñ de uestimentis aut tegumentis haberem, & sic de aliis consiliis sinistre conceptis. Et multo magis foret stulticia Prælati obligare cōitatem ad gradum hmōi singularem. Cum secundū diuersitatē temporū, infirmitatis & sanitatis, iuuentutis & senectutis, caloris & frigoris oportet in eadē persona talia uariari, & multo magis in cōitate diuersa sunt media p̄sonis disparibus adaptāda. Cum secundū Aristotelē ii. ethicorū nō est idem mediū apud oēs. Nam medium cibarii proportionatum Miloni, qui uoluit bouem comedere in die, non esset medium proportionale cuilibet iuueni, uel decrepito, sano uel infirmo. Et hinc

E Saluator suos discipulos de nō ieiunando accusatos, taliter excusauit. Nam Matth. ix. dicit. Accesserunt discipuli Iohannis ad Iesum dicentes. Quare nos & pharisæi ieiunamus frequenter, discipuli autem tui non ieiunant? Saluator istis calumniatoribus, qui se iunxerunt Pharisæis in Christi rephensione, respondit, pro discipulis ita dicens. Nunq̄ possunt filii sponsi lugere q̄ diu sponsus cum illis est, uenient aut̄ dies cum ab eis auferet sp̄sus, & tunc ieiunabunt. Nemo aut̄ cōmittit cōmissuram panni rudis in uestimentū uetus, tollit enī plenitudinem eius a uestimēto, & peior scissura fit. Neq; mit

tunt uinum nouum in ueteres utres, alioqui rumpunt utres, & uinū effundit, & utres pereunt, sed uinū nouū in utres nouos mittunt, & ambo conseruant. Vbi Saluator excusat discipulos a non obseruātia ieiunii. Primo ex eo, quia ipse sponsus ecclesie pro tunc cū filiis suis dispensauit. Secundo, quia illud corporale ieiunium non eis pro tunc competebat, ut dicit Lyra. Vnde dicit Sponsus. Nunq̄ possunt filii spōsi lugere .i. tristari affligendo se ieiunio, quasi dicat nō cum eis ieiunium nō competit nunc. Venient aut̄ dies, scilicet passionis, cum auferet̄ ab eis sponsus per mortem, quo ad p̄sentiā corporalem, & tunc ieiunabunt, scilicet ieiunio mœroris. Iuxta illud Iohā. xvi. Plorabitis & flebitis uos, & tunc ieiunabunt scilicet q̄n competit eis tale ieiuniū. Et tūc per duplex exemplum probat Saluator, q̄ non fuit tunc eis competens ieiuniū corporale. Lucae aut̄ quinto tangunt̄ & obseruationes, unde dicit ibi. Quare discipuli Iohannis ieiunant frequenter, & obseruationes faciūt, similiter & pharisæorum, tui aut̄ edunt & bibūt? Quibus ipse ait. Nunq̄ potestis filios sponsi, dum cum illis est sponsus facere ieiunare, quasi dicat, ultra uoluntatem sponsi, nō potestis facere licite, q̄ filii sui ieiunēt. Vere pius Prior & abbas est Christus, qui non aggrauat suos discipulos, sed imponēs iugum suaue & onus leue, dicit de pharisæis & scribis sedentibus super Cathedrā Moyfi, q̄ imponunt onera graua & importabilia in humeros hoīm, digito aut̄ suo nolūt ea mouere. Sic enim Moderni Prælati & Pœnitentarii, imponūt multa ieiunia, multas orōnes, & alia populum grauantia, & soli nec faciunt minima Vnde dicunt sapius, comedamus, & mittamus q̄ Ribaldi pronobis ieiuent, cum ergo Saluator uocat onera importabilia talia ipsorum mandata, quia ultra Christi mandata & cōsilia hoīes grauātia, quis sapiens diceret, q̄ subditus tenet̄ in talibus sub pœna peccati mortalis suo Prælate obedire? Item manducare nō lotis manibus est opus neutrum, nec pure bonum, nec pure malū, & tū nō fuerunt Christi discipuli, ad mandatum sedentium in Cathedra Moyfi obligati pro illo opere, ergo & nunc similiter. Consequētia nota est, cum par sit ratio in traditionibus huiusmodi, in lege Dñi nō fundatis. Secunda pars patet per illud Matth. xv. ubi

dicentibus phariseis ad IESVM & scribis. Quare discipuli tui transgrediuntur traditiones seniorum? non enim lauant manus suas cum panem manducant. Ipse uero eos de transgressione mandatorum Dei reprehendens, ostendit, quod discipuli eius non in hoc peccauerunt eorum mandata non tenentes, dicens. Non lotis manibus manducare non coinquinat hominem. Quæ ergo ratio nunc, quod quilibet subditus in quolibet actu neutro uel medio sit ad obediendum suo Prælato obligatus. Cum stat Prælatum esse unum stolidum, qui nimis indiscrete talibus actibus neutris subditum aggrauaret. Vnde bene ut supra dictum est Bernhar. conditiones posuit obedientiæ, inter quas una est, quod sit opus preceptum discretum, cum nimietas uel defectus inficiat. Vnde nulla humana preceptio uel consultio est ualida uel seruanda, nisi de quanto causata a diuina exemplante. Et hinc est, quod nulla obedientia facta preposito prodest ad meritum, nisi de quanto inclinatur ad obedientiam mandatorum & consiliorum domini IESU Christi. Patet, quia obedientia Christo debita uel facta, est per se ratio meriti, quæ ut crescit uel decrescit, sic & meritum. Vnde nihil est religiosius quam obedientia deo facta, ut docet Decretum viii. q. i. Ca. Sciendum. Vbi notatur quod Samuel propheta dicit pri. Regum xii. Melior est obedientia quam uictima, & quasi ariolandi peccatum est repugnare, & quasi scelus non le acquiescere. Sola obedientia, inquit Decretum, est uirtus, quæ fidei possidet meritum, sine qua quilibet esse infidelis conuincitur, & si fidelis esse uideatur. Victimis, inquit, mactatur caro aliena, sed per obedientiam mactatur uoluntas propria, ubi patet luce clarius, quod loquitur de obedientia deo debita. Nam pri. Regum xv. dicit Samuel ad Saul. Pro eo ergo quod abiicisti sermonem domini abiicit te Dominus, ne sis rex. Dixitque Saul ad Samuel. Peccaui, quia peruaricatus sum sermonem domini, & uerba tua timens populum & obediens uoci eorum. Et patet, quantum blasphemant Prælati populi, qui ex scriptura uel ex lege ecclesiæ uendicant sibi istam obedientiam. Patet secundo, quod auctoritas Augustini. quæ Doctores pro se allegant sermone lxxxvi. ubi dicit. Si ieiunaueris diebus ac noctibus orationem feceris, si in sacco fueris, uel in cinere, si uel aliud feceris, nisi quod preceptum est in lege, & tibi ipsi uisus fueris sapiens, & obediens patri non fueris, intellige non patri corporali, sed spirituali,

oēs uirtutes perdidisti. Patet, quia qui deo patri spirituali non obedi-
 dit oēs uirtutes perdidit. Et hinc addit August. Vnde obediētia pl⁹ **H**
 ualet q̄ oēs ceterae uirtutes morales. Remota ergo est doctorū p̄ba-
 tio ex ista auctoritate deducere quod intēdūt. Viteri⁹ pono istā cō-
 clusionē, Nō obstāte excōicatione p̄tensa minata, uel iā lata, debet
 Christianus exeq̄ Christi mandata. Patet ex cōclusionē B. Petri &
 ceterorū Apostolorū. Act. v. Obedire oportet magis deo q̄ hoīb⁹.
 Ex isto cōsequenter sequit̄, q̄ sacerdos Christi, uiuens secundū legē
 eius, hñs scripturæ noticiā, & affectū ad aedificandū populū, debet p̄-
 dicare, nō obstante p̄tensa excōicatione, patet, quia p̄dicare uerbū
 dei est mādatū sacerdotibus. Teste Petro ap̄lo Act. x. Nobis, inquit,
 p̄cepit deus p̄dicare populo & testificari. Et Math. x. hos duodecim
 misit I E S V S p̄cipiēs eis & dicēs. In uia gentiū ne abieritis. Infra.
 Eūtes aut̄ p̄dicare dicētes, quia appropinquat regnū calorū. Et Lu-
 cae ix. & x. idē patet. Et patet etiā per August. in p̄logo sermonū suo-
 rū, dicēs. Pauci sūt sacerdotes qui uerbū dei iuste p̄dicāt, sed multi
 sunt qui dānabiliter tacent, alii ex ignorātia qui edocere recusant
 Alii ex negligentia, qui uerbū dei cōtemnunt. Sed nec illi nec isti
 possunt de culpa taciturnitatis excusari, cū nec illi p̄esse debeant, q̄
 p̄dicare nesciūt, nec ipsi tacere debēt qui p̄dicare sciunt, licet nō p̄-
 sint. Hac ille. Itē per S. Hieronymū super isto textu Ezech. iii. Si dī-
 cente me ad impiū morte morieris, nō annūciaueris ei, neq; locu-
 tus fueris ut auertat̄ a uia sua impia, & uiuat, ipse quidē ipius in ini-
 quitate sua moriet̄, sanguinē aut̄ eius de manu tua requirā. Ibi ait
 Hierony. p̄dicare tenet̄ sacerdos, uideat ne timor humanus eum ta-
 cere faciat. Magnū discrimen est Dei tacere sermones, ob triplicē
 causam, uidelicet propter timorem, propter pigritiam, uel propter
 adulationē. Itē per Gregoriū ī pastorali ca. xv. & dist. xliii. Sit rector
 ubi ualde solēniter probat̄ p̄ multas scripturæ autoritates, & inter
 cetera dicit. Scriptum quippe est, ut audiatur sonitus, quando in-
 greditur Sanctuarium in conspectu Domini, & non moriatur. Sa-
 cerdos nanq; ingrediens uel egrediens moritur, si de eo sonitus
 non audiatur, quia iram contra se occulti iudicis exigit, si sine præ-
 dicationis sonitu incedit. Hac ille. Patet idem per beatum Isido-

rūm qui libro tertio de Summo bono dicit. Sacerdotes pro iniquitate populorum damnantur, si eos ignorantes non erudiant, aut peccantes non arguant. Hac ille. Cum ergo ex iam dictis quilibet prædicantis officium de mandato accipit qui ad sacerdotium accedit, patet, quod illud mandatum debet exequi, prætenſa excommunicatione non obſtante. Item, nulli uero catholico debet uerti in dubium, quin imo in doctrina ſufficiens ſit obligator ad docendum ignaros, ad cōſulendum ambiguis, ad caſtigandum effrenos, ad remittendum iniuriantibus, quæ aliqua opera miſericordiæ impendendum, cum ergo ſufficiens ad miniſtrandum elemoſynas corporales teneat ad illas ſub pœna damnationis, ut patet Matth. xxv. multo magis ſufficiens ad elemoſynas ſpirituales. Ex iſto patet, quod prædicare ſacerdoti, & elemoſynam dare diuiti, nõ ſunt opera media, ſed mandata. Vt ſuperius patet, quod ſi Papa uel alius Præpoſitus mandat ſacerdoti nõ prædicare, ſic diſpoſito ut dictum eſt. uel non dare elemoſynas diuiti, non debet ſubditus obedire. Vnde iſti innixus mandato Dñi, nõ ſuſcepi de non prædicando mandatum Papæ Alexandri, & hinc humiliter excõmunicationẽ tolero, cõfidens quod mihi conſequar benediſtiõem Dei mei. ad quem dicit Pſalmiſta Maledicent iſti, tu autẽ benedices. Qui etiã benedicit dicẽs Matth. v. Beati eſtis cum maledixerint uobis hoĩes, & dixerint omne malum aduerſum uos, mentientes propter me. Gaudete & exultate, quoniam merces ueſtra copioſa eſt in cælis.

C A P V T XXI.

A Iam ad authoritates quas adduxerunt Doctores ad roborandum humanam obedientiã, breuiter eſt dicendum. Nam primo dicunt Romanæ eccleſiæ & Prælatiſ eſt obediendum per inferiores in oĩbus &c. iuxta ſententiã Saluatoris Matth. xxiii. Oĩa quæcunq; dixerint uobis ſeruate & facite. Hic miror quare Doctores Saluatoris uerba aperte præſciderunt, non enim præpoſuerunt. Supra Cathedram moyſi ſederunt ſcribæ & phariſæi, nec poſt adiecerunt, ſecundum opera eorum nolite facere. Sed ſolum mediũ poſuerunt dicẽtes. Oĩa quæcunq; dixerint uobis, ſeruate & facite. Hic uideſ mihi